

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΧΩΡΙΣ ΕΜΠΟΔΙΑ

Νέα Προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Ειδική Έκθεση:

Υποβολή στοιχείων ενδοομικών συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές

Απρίλιος 2011

Μια πρωτοβουλία του

Η παρούσα έκθεση τελεί υπό την αιγίδα του ΣΕΒ και υλοποιήθηκε από τη «Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας» στη βάση έργου με τίτλο «Έρευνα και εκπόνηση χάρτη διαδρομών σχέσεων Επιχειρήσεων – Δημόσιας Διοίκησης στα σημαντικότερα πεδία παροχής δημόσιων υπηρεσιών διοικητικής φύσης» το οποίο εντάσσεται στην Πράξη με τίτλο «Δίκτυο Παρέμβασης για τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΣΥΝΟΨΗ	5
2	ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΔΟ-ΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	10
	2.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	11
	2.1.1 Ανάλυση διαδικασίας.....	11
	2.1.2 Διάγραμμα ροής	15
	2.1.3 Εμπλεκόμενοι	17
	2.1.4 Νομικό Πλαίσιο	18
	2.1.5 Προβληματικές Περιοχές	19
	2.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ	23
	2.2.1 Κατηγορίες Ρυθμιστικού Κόστους	23
	2.2.2 Ποσοτικοποίηση Ρυθμιστικού Κόστους	23
	2.2.3 Βασικά Συμπεράσματα.....	28
	2.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	29
	2.3.1 Αναγκαίες παρεμβάσεις.....	29
	2.3.2 Αναμενόμενα Αποτελέσματα	32
	2.3.3 Πιθανές Πηγές Χρηματοδότησης.....	33
	2.3.4 Επόμενες ενέργειες	33
3	ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	35
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	37
	1. Μεθοδολογία ανάδειξης ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων	38
	2. Εργαστήριο στελεχών «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στις συναλλαγές»: Συμμετέχοντες.....	48

Για τον ΣΕΒ η επανεκκίνηση της ανάπτυξης επιβάλλει την κατάργηση των εμποδίων που εγκλωβίζουν την επιχειρηματικότητα και στραγγαλίζουν το δυναμισμό των δημιουργικών δυνάμεων της οικονομίας και της κοινωνίας.

Αυτό σημαίνει μικρό και ευέλικτο κράτος, ανοιχτές αγορές, σύγχρονη και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, ευέλικτη αγορά εργασίας, σταθερό και ανταγωνιστικό φορολογικό καθεστώς, ξεκάθαρους όρους χωροθέτησης και αδειοδότησης, ταχύτητα στην απονομή δικαιοσύνης, διαφάνεια και ελκυστικό πλαίσιο για επενδύσεις, αλλά και μία νέα εταιρική σχέση μεταξύ κράτους και επιχειρηματικότητας για την επίτευξη κοινών στόχων, σε πεδία με ορατή επίδραση στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό αναλάβαμε την πρωτοβουλία να καταγράψουμε σημαντικά εμπόδια που συναντούν οι επιχειρήσεις στην καθημερινή τους επαφή με τη δημόσια διοίκηση, να αναδείξουμε τις αρνητικές επιπτώσεις τους και να οργανώσουμε ένα ουσιαστικό διάλογο προκειμένου να εξευρεθούν εφικτές προτάσεις αντιμετώπισής τους.

Μετά την πρόσφατη παρουσίαση των «30 πεδίων δράσης για τη δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος», προχωρήσαμε στην εκπόνηση ειδικών εκθέσεων για επιλεγμένα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα και στην οργάνωση δημόσιων συναντήσεων ανοιχτού διαλόγου με εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων μερών, με στόχο την εξεύρεση, με συναινετικό τρόπο, των βέλτιστων προτάσεων άρσης των συγκεκριμένων εμποδίων.

Το αποτέλεσμα της εργασίας αυτής αποτελεί την πρώτη δέσμη ολοκληρωμένων προτάσεων για αλλαγές που θα συμβάλλουν αποτελεσματικά στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, γι' αυτό και πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα. Τις προτάσεις αυτές υποβάλλουμε στη δημόσια διοίκηση και δεσμευόμαστε να στηρίζουμε την υλοποίησή τους με πρακτικό τρόπο.

Ο ΣΕΒ θα δώσει συνέχεια στην προσπάθεια αυτή μέσα από τη σύσταση και λειτουργία ενός Παρατηρητηρίου Διοικητικών Εμποδίων, το οποίο φιλοδοξούμε να αποτελέσει ένα μόνιμο μηχανισμό υποστήριξης του διαλόγου της επιχειρηματικής κοινότητας με τη δημόσια διοίκηση με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης, μέσα από την κατάργηση των διοικητικών εμποδίων που αντιμετωπίζει η επιχειρηματικότητα στην χώρα μας.

Δημήτρης Δασκαλόπουλος

1.1 Το γενικό πλαίσιο

Η επανεκκίνηση της ανάπτυξης προϋποθέτει την κατάργηση των εμποδίων που λειτουργούν ως αντικίνητρα στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ, με χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητική Μεταρρύθμιση, ανέλαβε την πρωτοβουλία να υλοποιήσει ένα σημαντικό έργο με θέμα «**Έρευνα και εκπόνηση χάρτη διαδρομών σχέσεων Επιχειρήσεων – Δημόσιας Διοίκησης στα σημαντικότερα πεδία παροχής δημόσιων υπηρεσιών διοικητικής φύσης**». Στόχος του έργου είναι ο εντοπισμός των βασικών προβλημάτων και εμποδίων που διέπουν τη σχέση επιχείρησης και δημόσιας διοίκησης, η εκτίμηση του συνεπαγόμενου ρυθμιστικού κόστους τόσο για την επιχείρηση όσο και για τη δημόσια διοίκηση και η διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων για την αντιμετώπισή τους.

Το έργο αυτό έρχεται να συνεχίσει την πρωτοβουλία του ΣΕΒ για τον εντοπισμό των **«30 πεδίων δράσης για τη δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος»** και να αναζητήσει με επιστημονικό και τεκμηριωμένο τρόπο (βλέπε σελ 37-47 στο Παράρτημα για την αναλυτική παρουσίαση της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε) τις πηγές προβλημάτων με τη δημόσια διοίκηση. Στο πλαίσιο του έργου συντάχθηκαν ειδικές Εκθέσεις, προκειμένου να αναδειχτούν οι επιπτώσεις συγκεκριμένων γραφειοκρατικών εμποδίων σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας και οργανώθηκαν θεματικά Εργαστήρια στελεχών της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών και εμπειρογνομόνων (βλέπε σελ 58 στο Παράρτημα για την αναλυτική λίστα συμμετεχόντων) σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο ΣΕΒ με θέμα: **«Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας Δρόμους για την Ανάπτυξη»**, (Αθήνα, 11 Μαρτίου 2011) προκειμένου να διατυπωθούν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Σε πρώτη φάση και σύμφωνα με την γενικότερη μεθοδολογία του έργου, επιλέχθηκαν προς εξέταση οι παρακάτω διαδικασίες:

- Έλεγχος στην παραγωγή της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών
- Τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας σε εξορυκτικές δραστηριότητες
- Έλεγχος της ασφάλειας των προϊόντων δομικών κατασκευών
- Έγκριση διάθεσης και τιμολόγησης φαρμακευτικών προϊόντων
- Ηλεκτρονική τιμολόγηση στις συναλλαγές
- Υποβολή στοιχείων ενδο-ομιλικών συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές

1.2 Η υποβολή στοιχείων ενδο-ομιλικών συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές

Ο ΣΕΒ έχει επανειλημμένα επισημάνει τη σπουδαιότητα αντιμετώπισης της απώλειας της φορολογητέας ύλης από τις αρμόδιες αρχές και της ανάγκης καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της σημερινής εξαιρετικά πιεστικής δημοσιονομικής συγκυρίας. Η έννοια του ελέγχου των ενδο-ομιλικών συναλλαγών συμβάλει σε αυτό το στόχο και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τις φορολογικές αρχές.

Εντούτοις η χρήση του για άλλους σκοπούς πέραν των φορολογικών δημιουργεί ανάγκες ελέγχου χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα επιβαρύνοντας τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τις ίδιες τις διαφορετικές και συναρμόδιες ελεγκτικές αρχές και υπηρεσίες. Η διπλή και αλληλοεπικαλυπτόμενη υποχρέωση των επιχειρήσεων για υποβολή στοιχείων ενδοομιλικών συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές, δημιουργεί σημαντικά διοικητικά κόστη για τις επιχειρήσεις οι οποίες αναγκάζονται να δεσμεύσουν σημαντικούς πόρους προκειμένου να ανταποκριθούν.

Σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο η διαδικασία ελέγχου περιλαμβάνει α) την υποχρέωση κατάρτισης και υποβολής λίστας και φακέλου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου του ΥΠΑΑ και β) την υποχρέωση παροχής στοιχείων και πληροφοριών τεκμηρίωσης τιμών προς τις φορολογικές αρχές του Υπουργείου Οικονομικών. Οι απαιτήσεις περιλαμβάνουν την ενημέρωση για το σύνολο των ενδοομιλικών συναλλαγών (λίστα συναλλαγών), καθώς και την τεκμηρίωση των σημαντικότερων εξ αυτών, μέσω του φακέλου τεκμηρίωσης, ο οποίος υποβάλλεται στις ελεγκτικές αρχές μετά από σχετικό αίτημα τους.

Η εμπειρία των επιχειρήσεων καθώς εκπληρώνουν την υποχρέωση παροχής στοιχείων για τις ενδοομιλικές συναλλαγές στις αρμόδιες υπηρεσίες τόσο του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας όσο και του Υπουργείου Οικονομικών έχει αναδείξει σημαντικά προβλήματα και εκτιμήσεις για υψηλό ρυθμιστικό κόστους που συντείνουν στην αναγκαιότητα άμεσων παρεμβάσεων για την απλοποίηση και τον εξορθολογισμό της νομοθεσίας και των σχετικών διαδικασιών.

1.3 Βασικά προβλήματα

Όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στην έκθεση που ακολουθεί, τα κυριότερα προβλήματα των επιχειρήσεων κατά την εκπλήρωση της υποχρέωσης τους για υποβολή τεκμηριωμένων στοιχείων ενδοομιλικών συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές εντοπίζονται στις παρακάτω βασικές περιοχές:

1. Επικαλύψεις ρυθμιστικού πλαισίου:

1.1 Παράλληλη ισχύς διαφορετικών ρυθμίσεων των δύο (2) εμπλεκόμενων Υπουργείων από το 2010.

1.2 Απαιτηση σύνταξης και υποβολής όμοιων στοιχείων με διαφορετική διάρθρωση φακέλου

- 1.3 Δυνητική διενέργεια ελέγχου ενδοομιλικών συναλλαγών και επιβολής προστίμων και από τους δύο εποπτικούς φορείς
2. Δυσανάλογα υψηλά πρόστιμα: Επιβολή πρόστιμου (10% ή 20% επί της αξίας των συναλλαγών) για όλες τις περιπτώσεις μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής λίστας ή φακέλου ή υποβολής ελλιπούς φακέλου.
3. Έλλειψη κατευθύνσεων τεκμηρίωσης:
 - 3.1 Έλλειψη αναλυτικότερων οδηγιών και διευκρινίσεων αναφορικά με την εξειδίκευση και το εύρος της τεκμηρίωσης, τη χρήση της διαμέσου του εύρους τιμών, κ.λπ.
 - 3.2 Ασάφεια αναφορικά με τη δυνατότητα αξιοποίησης της έρευνας τιμών για άνω του 1 έτους
 - 3.3 Έλλειψη κατευθύνσεων καταγραφής στοιχείων στη λίστα συναλλαγών (π.χ. πεδίο «Αξία Συναλλαγών»)
4. Ανεπαρκές πλαίσιο για τα αποτελέσματα της διόρθωσης των τιμών ή την προέγκριση αυτών:
 - 4.1 Απουσία ή ανεπάρκεια ρυθμίσεων για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διόρθωσης των τιμών από τις ελληνικές αρχές τόσο σε σχέση με διασυνοριακές όσο και με εγχώριες συναλλαγές
 - 4.2 Απουσία δυνατότητας συνεννόησης μεταξύ των φορολογουμένων και των αρχών μέσω Συμφωνιών Προέγκρισης των Ενδοομιλικών Τιμολογήσεων (Advance Pricing Agreements)
5. Χρονικά όρια υποβολής στοιχείων
 - 5.1 Υποχρέωση υποβολής της λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών κατά την περίοδο οριστικοποίησης των οικονομικών καταστάσεων
 - 5.2 Περιορισμένη προθεσμία για ανταπόκριση των εταιριών στο αίτημα υποβολής του φακέλου τεκμηρίωσης (30 ημέρες)
6. Έλλειψη ειδικής τεχνογνωσίας και προσωπικού για τον έλεγχο
 - 6.1 Σημαντικά περιθώρια κατάρτισης και εξειδίκευσης των στελεχών της Γ.Γ.Ε σε θέματα που αφορούν την τεκμηρίωση και αξιολόγηση των ενδοομιλικών συναλλαγών
 - 6.2 Σημαντικές ελλείψεις στελεχών - ελεγκτών της εποπτικής αρχής σε σχέση με τον όγκο των πληροφοριών και τον έλεγχο των επιχειρήσεων

1.4 Βασικά συμπεράσματα

Τις δυνατότητες βελτίωσης του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου ώστε να είναι εφικτός τόσο ο αποτελεσματικός έλεγχος των επιχειρήσεων από τις φορολογικές αρχές όσο και η μείωση του διοικητικού βάρους με το οποίο επιφορτίζονται κατά την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους, αναζήτησαν από κοινού εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας καθώς και υψηλόβαθμα στελέχη της δημόσιας διοίκησης και της επιχειρηματικότητας, κατά τη

διάρκεια ειδικού θεματικού εργαστηρίου (βλέπε σελ 48 στο Παράρτημα για αναλυτική λίστα συμμετεχόντων) που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκδήλωσης με θέμα «Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας δρόμους για την Ανάπτυξη» (Αθήνα, Παρασκευή 11 Μαρτίου 2011).

Στο πλαίσιο αυτό οι συμμετέχοντες μέσα από ένα γόνιμο και ουσιαστικό διάλογο συμφώνησαν στη ανάγκη ενοποίησης και συγκεκριμενοποίησης του ρυθμιστικού πλαισίου των ενδο-ομιλικών συναλλαγών και αναγνώρισαν την αναγκαιότητα άμεσης υλοποίησης των παρακάτω προτάσεων από την αρμόδια διυπουργική νομοπαρασκευαστική επιτροπή. Ειδικότερα, προτάθηκε:

- **Διαμόρφωση ενός σαφέστερου πλαισίου για την τεκμηρίωση της συμμόρφωσης ως προς την αρχή των ίσων αποστάσεων**, η οποία να προκύπτει μέσα από τους φακέλους τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών και ρητός προσδιορισμός του χρόνου κατά τον οποίο θα πρέπει να επικαιροποιούνται οι φάκελοι τεκμηρίωσης.
- **Εισαγωγή στο Ελληνικό δίκαιο της δυνατότητας σύναψης προσυμφωνιών τεκμηρίωσης ενδο-ομιλικών συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιας διοίκησης (APAs)**, τα οποία ισχύουν σε αρκετές προηγμένες φορολογικά χώρες του εξωτερικού και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και στην Ελλάδα.
- **Διασφάλιση της αναλογικότητας των επιβαλλόμενων προστίμων** για παραβάσεις των κανόνων τεκμηρίωσης των ενδο-ομιλικών συναλλαγών, ιδίως όταν αυτές αφορούν παραβάσεις τύπου και όχι ουσίας (π.χ. εκπρόθεσμη υποβολή λίστας ή φακέλου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών), στο πλαίσιο συνεργατικότητας μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιας διοίκησης.
- **Αξιολόγηση της δυνατότητας κατάργησης της υποχρέωσης υποβολής λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών**, καθώς τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να προκύψουν και κατόπιν επεξεργασίας των φορολογικών καταστάσεων που υποβάλουν οι επιχειρήσεις.
- **Αξιολόγηση της δυνατότητας κατάργησης της τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών μεταξύ ελληνικών επιχειρήσεων** καθώς αυτές συντελούνται εντός της ελληνικής επικράτειας.
- **Επανεξέταση του ορισμού της διαμέσου τιμής**, το οποίο προκύπτει μέσα από ένα δείγμα συγκρίσιμων στοιχείων, σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων και σαφής ορισμός του εύρους το οποίο μπορεί να λάβει η υπό αξιολόγηση τιμή.
- **Επαναξιολόγηση της διπλής φορολόγησης του ίδιου εσόδου**, καθώς αυτό δημιουργεί προβλήματα τόσο στις ελληνικές πολυεθνικές επιχειρήσεις απέναντι στις αλλοδαπές φορολογικές αρχές με τις οποίες συναλλάσσονται όσο και στις θυγατρικές επιχειρήσεις πολυεθνικών ομίλων των οποίων έξοδα απορρίπτονται. Και αυτό γιατί συχνά διαπιστώνεται, τόσο η αλλοδαπή μητρική όσο και η θυγατρική ελληνική, να έχουν φορολογηθεί για το ίδιο ποσό και στις δύο χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, είναι κρίσιμο να ενεργοποιηθούν οι συμφωνίες αμοιβαίου διακανονισμού και υποχρεωτικής διαιτησίας, οι οποίες άλλωστε αποτελούν μέρος των συμβάσεων

αποφυγής διπλής φορολογίας τις οποίες η Ελλάδα έχει συνάψει με διάφορες χώρες του εξωτερικού και παραμένουν ανενεργές.

Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω προτάσεις αποτελούν ένα σύνολο από παρεμβάσεις, οι περισσότερες από τις οποίες είναι ήδη αρκετές ώριμες ώστε να εφαρμοστούν, εφόσον αυτές ενσωματωθούν άμεσα σε μια νομοθετική πρωτοβουλία που θα διορθώσει τις αστοχίες του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου

1.5 Νέα προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Το ρυθμιστικό έλλειμμα που αντιμετωπίζει η χώρα μας δεν είναι μόνο μια ποσοτική αναφορά σε ένα σημαντικό πλήθος εμποδίων, αλλά είναι πάνω από όλα μια ποιοτική αναφορά σε ένα συγκεκριμένο σύστημα παραγωγής ρυθμίσεων, σε μία συγκεκριμένη κουλτούρα του διοικείν και του συμπράττειν με την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών.

Για το λόγο αυτό ο ΣΕΒ προτείνει μια **«Νέα Προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος»** που στηρίζεται στη σύμπραξη των δημιουργικών δυνάμεων της οικονομίας και του δημόσιου τομέα και στη δημιουργία ενός μόνιμου βήματος διαλόγου για την προώθηση των αλλαγών με έμφαση:

α) στον τρόπο διαμόρφωσης των προτεινόμενων παρεμβάσεων και πολιτικών: συνεργασία, επιστημονικότητα, τεκμηρίωση

β) στον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης: κοινό σχέδιο δράσης και μικτό σύστημα διοίκησης-task force

γ) στην κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων ικανών να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων

Η **Ειδική Έκθεση** που παρατίθεται παρακάτω ενσωματώνει τα συμπεράσματα και τις απόψεις των στελεχών της δημόσιας διοίκησης, των επιχειρήσεων και των εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν στις εργασίες του ειδικού θεματικού εργαστηρίου που οργανώθηκε από τον ΣΕΒ και αποτελεί **μια ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη πρόταση για τη βελτίωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου τεκμηρίωσης των ενδο-ομιλικών συναλλαγών των επιχειρήσεων προς τις αρμόδιες αρχές**, ώστε να είναι εφικτός τόσο ο αποτελεσματικός έλεγχος των επιχειρήσεων από τις φορολογικές αρχές όσο και η μείωση του διοικητικού βάρους με το οποίο επιφορτίζονται κατά την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους. Ειδικότερα:

2 ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΔΟ-ΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η διπλή και αλληλοεπικαλυπτόμενη υποχρέωση των επιχειρήσεων για υποβολή στοιχείων ενδο-ομιλικών συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές, δημιουργεί σημαντικά διοικητικά κόστη για τις επιχειρήσεις οι οποίες αναγκάζονται να δεσμεύσουν σημαντικούς πόρους προκειμένου να ανταποκριθούν. Η έννοια του ελέγχου των ενδοομιλικών συναλλαγών αποτελεί κατά εξοχήν εργαλείο για τις φορολογικές αρχές, που η χρήση του για άλλους σκοπούς πέραν των φορολογικών δημιουργεί ανάγκες ελέγχου χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση απώλειας της φορολογητέας ύλης αποτελεί διαχρονική επιδίωξη και συνεπώς ο υποκείμενος μηχανισμός θα πρέπει να εστιάζει στην πηγή του προβλήματος, χωρίς να δημιουργεί δυσανάλογες ρυθμιστικές επιβαρύνσεις.

Τις δυνατότητες βελτίωσης του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου ώστε να είναι εφικτός τόσο ο αποτελεσματικός έλεγχος των επιχειρήσεων από τις φορολογικές αρχές όσο και η μείωση του διοικητικού βάρους με το οποίο επιφορτίζονται κατά την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους, συζήτησαν στη βάση Ειδικής Μελέτης που εκπονήθηκε για το σκοπό αυτό και αναζήτησαν από κοινού, εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας καθώς και υψηλόβαθμα στελέχη της δημόσιας διοίκησης και της επιχειρηματικότητας, κατά τη διάρκεια ειδικού θεματικού εργαστηρίου (βλέπε σελ 48 στο Παράρτημα για αναλυτική λίστα συμμετεχόντων) που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκδήλωσης με θέμα «Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας δρόμους για την Ανάπτυξη» (Αθήνα, Παρασκευή 11 Μαρτίου 2011).

Οι βασικές προτάσεις παρέμβασης εστιάζονται κυρίως στη μεταφορά των σχετικών αρμοδιοτήτων στο Υπουργείο Οικονομικών και την οργανωτική και επιχειρησιακή προσαρμογή των αρμόδιων υπηρεσιών στις απαιτήσεις ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για την αντιμετώπιση της μεταφοράς κερδών μέσω των ενδοομιλικών συναλλαγών, αλλά και την άμεση εξειδίκευση των κανόνων τεκμηρίωσης των συναλλαγών για την υποστήριξη της διαφάνειας, αξιοποιώντας το πλαίσιο του ΟΟΣΑ και πρακτικές άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Η έκθεση που ακολουθεί δομείται σε τρία βασικά μέρη και αναλύει με συστηματικό και τεκμηριωμένο τρόπο τόσο τις αδυναμίες του υφιστάμενου συστήματος όσο και τα πλεονεκτήματα που θα προκύψουν για τις επιχειρήσεις αλλά και τον φορολογικό μηχανισμό από την υιοθέτηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων για τη βελτίωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου τεκμηρίωσης των ενδο-ομιλικών συναλλαγών των επιχειρήσεων προς τις αρμόδιες αρχές.

2.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

2.1.1 Ανάλυση διαδικασίας

Η εποπτεία των επιχειρήσεων για την τεκμηρίωση των ενδοομιλικών συναλλαγών πραγματοποιείται παράλληλα από δύο φορείς (ΥΠΑΑ / Γενική Γραμματεία Εμπορίου και το Υπουργείο Οικονομικών / φορολογικές αρχές). Ωστόσο, ακόμα δεν έχει εκδοθεί η απόφαση που θα ορίζει ακριβώς τις ειδικότερες ρυθμίσεις του Υπουργείου Οικονομικών. Στην παρούσα φάση, ο όποιος έλεγχος αφορά καταρχήν το φάκελο που κατατίθεται στην Γ.Γ.Ε., χωρίς να έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα έλεγχοι φακέλων τεκμηρίωσης τιμών από τις φορολογικές αρχές (σημειώνεται ότι ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος προβλέπει αυτή τη δυνατότητα για χρήσεις των οποίων οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος υποβάλλονται από 1.1.2011 και μετά).

(1) Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας

Το πρώτο μέρος της διαδικασίας αφορά τις υπαγόμενες ελληνικές εταιρίες (μητρικές/θυγατρικές) και υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιριών, που αρχικά καταρτίζουν και υποβάλλουν, σε έντυπη μορφή, στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου μια λίστα με τις ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποίησαν κατά την διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης.

Σε επόμενο στάδιο, αναφορικά με συμβάσεις ενδοομιλικών συναλλαγών άνω των 200.000€ ετησίως, υπάρχει η υποχρέωση σύνταξης φακέλου τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών («Βασικός» για τους ημεδαπούς πολυεθνικούς ομίλους και «Ελληνικός» για τις ελληνικές θυγατρικές των αλλοδαπών πολυεθνικών ομίλων), ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων πληροφορίες:

- για τον όμιλο καθώς και τη γενική περιγραφή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και της επιχειρηματικής στρατηγικής του
- τη γενική περιγραφή και εφαρμογή της ενδοομιλικής τιμολογιακής πολιτικής επί των ενδοομιλικών συναλλαγών
- το γενικό προσδιορισμό των συναλλαγών μεταξύ της ελληνικής θυγατρικής ή της αλλοδαπής εγκατεστημένης στην Ελλάδα εταιρίας και των με αυτήν συνδεδεμένων εταιριών (ημεδαπών και αλλοδαπών)
- τη γενική περιγραφή των λειτουργιών που επιτελούνται και των κινδύνων που αναλαμβάνονται από τα συνδεδεμένα μέρη
- την ιδιοκτησία των άυλων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στον όμιλο
- κατάλογο με τις Συμφωνίες Προέγκρισης των Ενδοομιλικών Τιμολογήσεων που έχουν συνάψει εταιρίες του Ομίλου με αλλοδαπές φορολογικές αρχές και μια αναλυτική αναφορά στις συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων μερών για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση τεκμηρίωσης (φύση συναλλαγών, ροή τιμολογίων, χρηματικά ποσά).

- Περιγραφή της μεθόδου υπολογισμού των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών
- Πληροφορίες σχετικά με εσωτερικά ή/και εξωτερικά συγκριτικά στοιχεία

Στην πραγματικότητα, οι δύο φάκελοι έχουν σχεδόν ίδιο περιεχόμενο.

Ο αντίστοιχος φάκελος, ο οποίος πρέπει να είναι διαθέσιμος οποτεδήποτε ζητηθεί, υποβάλλεται στην Γ.Γ.Ε. μετά από σχετικό αίτημα των αρχών και εντός 30 ημερών. Σε περίπτωση που το αίτημα λάβει ελληνική μητρική επιχείρηση, υποβάλλεται ο βασικός φάκελος τεκμηρίωσης.

Παράλληλα, κάθε ημεδαπή θυγατρική επιχείρηση αλλοδαπού ομίλου δύναται να χρησιμοποιεί τα στοιχεία που τυχόν υπάρχουν διαθέσιμα στον όμιλο αναφορικά με την τεκμηρίωση των ενδοομιλικών της συναλλαγών, υπό την προϋπόθεση ότι θα τα διαμορφώσει σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ελληνικής νομοθεσίας, μεταφράζοντάς τα στην ελληνική γλώσσα.

Από τη στιγμή που μία επιχείρηση καταρτίσει μελέτη τεκμηρίωσης, μπορεί να τη διατηρήσει για 3 έτη¹, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα γίνει κάποια σημαντική αλλαγή στον τρόπο διενέργειας της συγκεκριμένης συναλλαγής ή στα διαθέσιμα συγκριτικά στοιχεία της αγοράς. Περαιτέρω, επικαιροποίηση απαιτείται όταν υπάρχουν νέα είδη συναλλαγών.

Σημειώνεται ότι ο φάκελος τεκμηρίωσης περιλαμβάνει μελέτες τεκμηρίωσης / πληροφορίες σχετικά με εσωτερικά ή/και εξωτερικά συγκριτικά στοιχεία με σκοπό την τεκμηρίωση είτε του εύρους των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών σε σχέση με άλλες εταιρίες σε επίπεδο προϊόντων/υπηρεσιών (συγκρίσιμα προϊόντα ή υπηρεσίες) είτε άλλων οικονομικών στοιχείων (μικτό περιθώριο κέρδους, καθαρό κέρδος κλπ) με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle). Συνήθως ο αριθμός των παραπάνω μελετών τεκμηρίωσης που απαιτούνται ανά φάκελο τεκμηρίωσης αντιστοιχεί στον αριθμό των επιμέρους κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (π.χ. αγορές προϊόντων, λήψη διοικητικών υπηρεσιών) που πραγματοποιεί μια επιχείρηση. Παράλληλα, η κάθε επιχείρηση πρέπει να περιγράφει την ακολουθούμενη μέθοδο υπολογισμού των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών καθώς και να επιχειρηματολογεί για τα κριτήρια επιλογής της μεθόδου.

Οι βασικές μέθοδοι οι οποίες ακολουθούνται στο πλαίσιο της μελέτης τεκμηρίωσης είναι 5 και έχουν οριστεί με σειρά προτεραιότητας:

- Μέθοδος της «συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής»
- Μέθοδος της «τιμής μεταπώλησης μείον» και Μέθοδος του «κόστους συν κέρδους»
- Μέθοδος του «καθαρού κέρδους συναλλαγής», η οποία αφορά μεγάλο ποσοστό των

¹ Η Γ.Γ.Ε. διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου του φακέλου τεκμηρίωσης και μετά το έτος του πρώτου ελέγχου. Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα αρκετές επιχειρήσεις να προβαίνουν σε εκ νέου εκπόνηση μελέτη τεκμηρίωσης και σύνταξης φακέλου τεκμηρίωσης.

περιπτώσεων εκπόνησης μελέτης τεκμηρίωσης

– Μέθοδος του «επιμερισμού κέρδους»

Δεδομένης της δυσκολίας ανεύρεσης εξωτερικών συγκριτικών στοιχείων, οι περισσότερες επιχειρήσεις αναθέτουν τη σύνταξη του φακέλου σε εξωτερικούς σύμβουλους οι οποίοι αφενός μεν έχουν την απαραίτητη τεχνογνωσία με βάση το σχετικά νέο νομοθετικό πλαίσιο και αφετέρου διαθέτουν τις κατάλληλες πηγές πληροφοριών για την ολοκληρωμένη τεκμηρίωση ενδοομιλικών συναλλαγών.

Σε περίπτωση που η λίστα ενδοομιλικών συναλλαγών δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα, η Γ.Γ.Ε. δύναται να επιβάλει πρόστιμο στην επιχείρηση ύψους ίσου με το 10% επί των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν και δεν δηλώθηκαν.

Σε περίπτωση που ο φάκελος τεκμηρίωσης δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα, η Γ.Γ.Ε. επιβάλει πρόστιμο στην επιχείρηση ύψους ίσου με το 10% επί των προς τεκμηρίωση συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν και δεν τεκμηριώθηκαν.

Η παραπάνω διαδικασία ολοκληρώνεται με την εξέταση του φακέλου τεκμηρίωσης όπου σε περίπτωση που με βάση τα συγκριτικά στοιχεία του φακέλου τεκμηρίωσης εντοπιστεί από την Γ.Γ.Ε. παραβίαση της αρχής των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle), η παραπάνω υπηρεσία επιβάλλει πρόστιμο ύψους 5.000€, καθώς και ποινικές κυρώσεις του Αγορανομικού Κώδικα. Παράλληλα, η Γ.Γ.Ε. ενημερώνει την αρμόδια Δ.Ο.Υ αναφορικά με τα ευρήματα του ελέγχου ώστε να ληφθούν υπόψη στα πλαίσια του φορολογικού ελέγχου της επιχείρησης με σκοπό την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων. Σε αυτή τη περίπτωση, η φορολογική αρχή θα προβεί σε έλεγχο του φακέλου τεκμηρίωσης που υποβλήθηκε στην Γ.Γ.Ε. και σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο θα προσαυξήσει τα ακαθάριστα έσοδα της ελεγχόμενης επιχείρησης για τον προσδιορισμό φόρων, τελών και εισφορών και θα επιβάλει πρόστιμο 20% επί των επιπλέον καθαρών κερδών που θα είχε η επιχείρηση εάν δεν είχε γίνει η αντίστοιχη υπερτιμολόγηση/υποτιμολόγηση.

(2) Υπουργείο Οικονομικών / φορολογικές αρχές

Η εποπτεία από το Υπουργείο Οικονομικών αφορά φακέλους τεκμηρίωσης που καταρτίζουν οι ημεδαπές επιχειρήσεις, οι οποίες συνδέονται με αλλοδαπές επιχειρήσεις κατά τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, και οι οποίες πραγματοποιούν ενδοομιλικές συναλλαγές με τις τελευταίες συνολικού ύψους άνω των 100.000€ ετησίως ανά αντικείμενο συναλλαγής. Οι παραπάνω επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν τον Βασικό και τον Ελληνικό φάκελο τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών τους συναλλαγών (τα στοιχεία των οποίων είναι παρόμοια με εκείνα που απαιτούνται από την Γ.Γ.Ε.: ο Βασικός Φάκελος που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος περιλαμβάνει επί της ουσίας στοιχεία παρόμοια με αυτά του Α μέρους του φακέλου που καταρτίζεται για σκοπούς της Γ.Γ.Ε. και ο Ελληνικός Φάκελος που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος περιλαμβάνει στοιχεία παρόμοια με αυτά του Β μέρους του φακέλου που καταρτίζεται για

σκοπούς της Γ.Γ.Ε.).

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από τις φορολογικές αρχές έχουν διαφορετικό αντικείμενο ανάλογα με τη προέλευση του αιτήματος. Συνεπώς, υπάρχουν 2 περιπτώσεις ελέγχου από πλευράς φορολογικών αρχών:

- Το αίτημα ελέγχου της τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών έχει αποσταλεί από την Γ.Γ.Ε, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3728/2008, και έχει εντοπιστεί παραβίαση της αρχής των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle). Στην περίπτωση αυτή ενημερώνονται οι αρμόδιες φορολογικές αρχές αναφορικά με τα ευρήματα του ελέγχου προκειμένου να προβούν σε περαιτέρω έλεγχο του φακέλου τεκμηρίωσης που απαιτείται με βάση τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας (ο φάκελος ωστόσο μπορεί να αφορά ενδοομιλικές συναλλαγές μεταξύ είτε ημεδαπών είτε ημεδαπών με αλλοδαπές επιχειρήσεις).
- Το αίτημα ελέγχου της τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών έχει αποσταλεί από τις φορολογικές αρχές (για τη χρήση 2010 και μετά): οι εν λόγω αρχές δύνανται να απαιτήσουν αυτοτελώς την προσκόμιση στοιχείων τεκμηρίωσης από την επιχείρηση (τα στοιχεία μπορεί να αφορούν ενδοομιλικές συναλλαγές μόνο μεταξύ ημεδαπών με αλλοδαπές επιχειρήσεις) χωρίς να προσδιορίζονται αυτή τη στιγμή περισσότερες λεπτομέρειες καθώς ακόμα δεν υπάρχει συγκεκριμένη απόφαση που να ορίζει τα ειδικότερα θέματα του ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών.

Όσον αφορά τους φακέλους τεκμηρίωσης, όπως προβλέπονται από το ισχύον νομικό πλαίσιο του Υπουργείου Οικονομικών, οι αρμόδιες φορολογικές αρχές επιβάλλουν πρόστιμο στην επιχείρηση ύψους ίσου με το 20% επί των προς τεκμηρίωση συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν και δεν τεκμηριώθηκαν σε περίπτωση που ο σχετικός φάκελος δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα. Παράλληλα, σε περίπτωση που κριθεί λανθασμένη ή ελλιπής η τεκμηρίωση των ενδοομιλικών συναλλαγών, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους ίσο με το 20% επί των σχετικών συναλλαγών, χωρίς ωστόσο να έχει διευκρινιστεί έως σήμερα σε τι συνίσταται η ελλιπής ή λανθασμένη τεκμηρίωση.

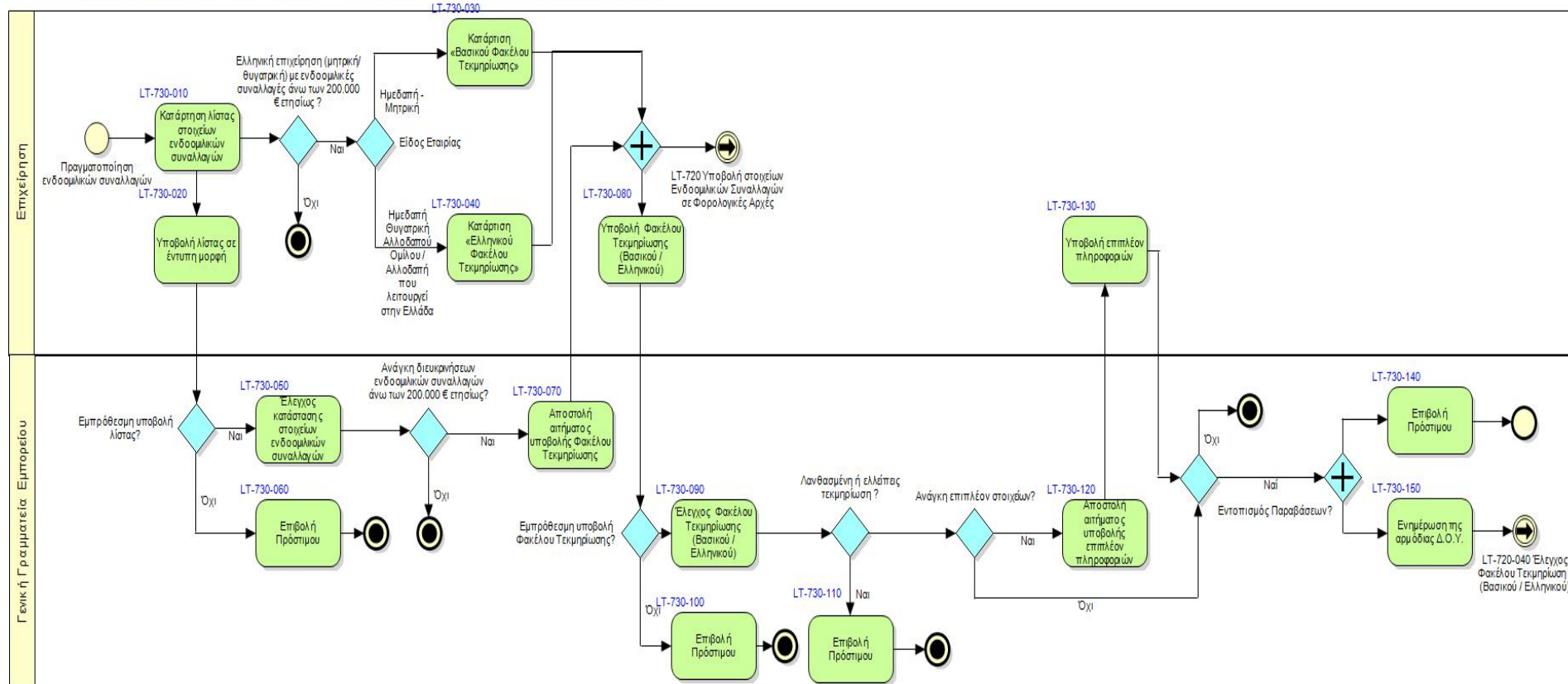
Τέλος, σε περίπτωση που εντοπιστούν υπερτιμολογήσεις/υποτιμολογήσεις που οδηγούν σε μείωση των κερδών της ελεγχόμενης επιχείρησης, προσαυξάνονται τα ακαθάριστα έσοδά της για τον προσδιορισμό φόρων, τελών και εισφορών και επιβάλλεται πρόστιμο 20% επί των επιπλέον καθαρών κερδών που θα είχε η ελληνική επιχείρηση εάν δεν είχε γίνει η αντίστοιχη υπερτιμολόγηση/υποτιμολόγηση.

2.1.2 Διάγραμμα ροής

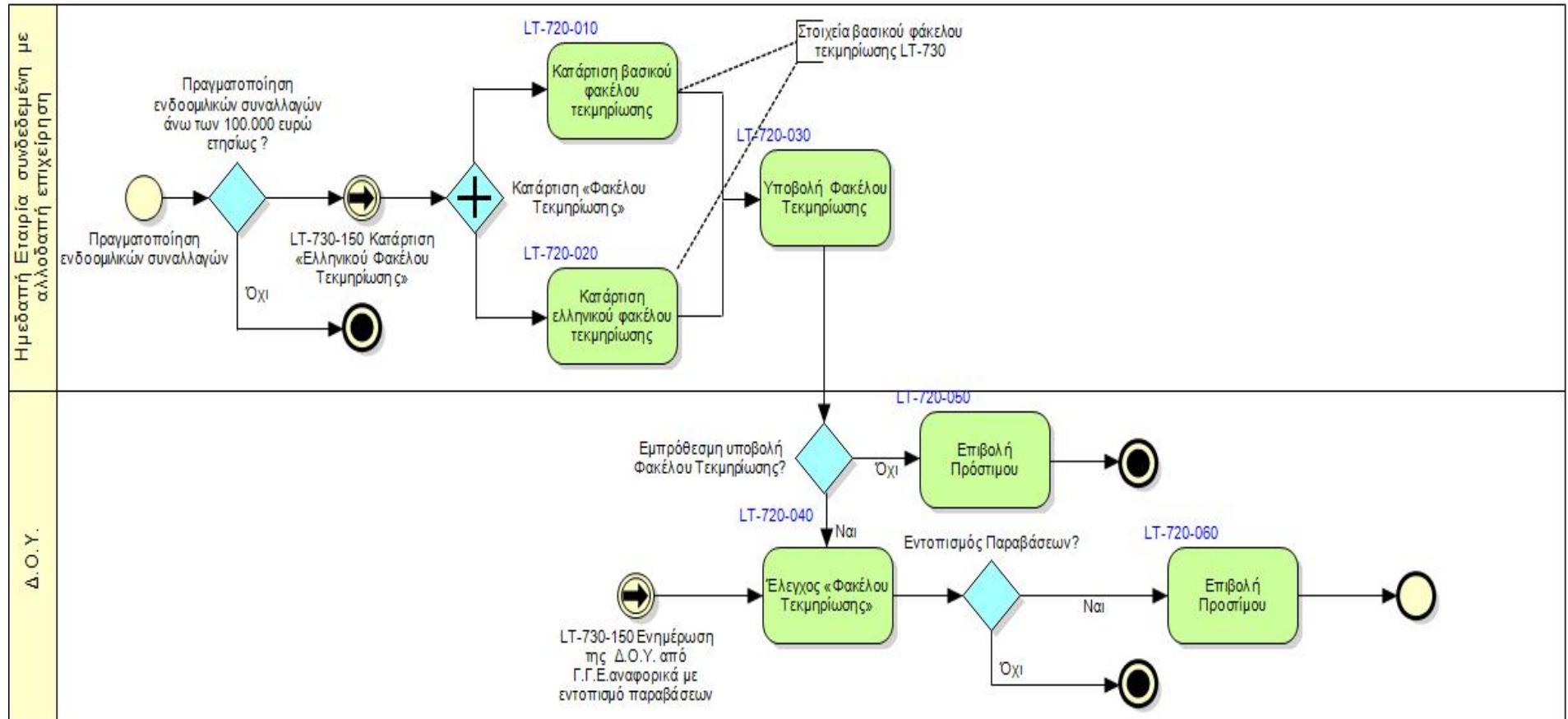
Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζονται τα βασικά βήματα των διαδικασιών υποβολής στοιχείων ενδοομιλικών συναλλαγών.

(Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας)

LT-730 Υποβολή στοιχείων Ενδοομιλικών Συναλλαγών στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου

LT-720 Υποβολή στοιχείων Ενδοομιλικών Συναλλαγών σε Φορολογικές Αρχές

2.1.3 Εμπλεκόμενοι

Υποβολή Λίστας προς τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου

Υπόχρεες προς την Γενική Γραμματεία Εμπορίου αναφορικά με την υποβολή λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών είναι εταιρίες που λειτουργούν με οποιονδήποτε τύπο και μορφή στην Ελλάδα (μητρικές/θυγατρικές/υποκαταστήματα), οι οποίες πραγματοποιούν συναλλαγές με συνδεδεμένες κατά την έννοια του άρθρου 42ε του ΚΝ 2190/20 επιχειρήσεις. Από την υποχρέωση αυτή απαλλάσσονται ορισμένες επιχειρήσεις (π.χ. όταν ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους δεν ξεπερνά το 1 εκ Ευρώ).

Φάκελος Τεκμηρίωσης προς τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου

Όσες από τις παραπάνω εταιρίες πραγματοποιούν ενδοομιλικές συναλλαγές με συμβάσεις άνω των 200.000€ ετησίως, είναι υποχρεωμένες να συντάξουν τον Βασικό ή τον Ελληνικό φάκελο τεκμηρίωσης των συναλλαγών αυτών και να τον υποβάλουν όταν αυτός ζητηθεί από τις Αρχές.

Το 2010, η Γ.Γ.Ε. απέστειλε αίτημα υποβολής φακέλου τεκμηρίωσης χρήσης 2008 σε 40 εταιρίες (κυρίως θυγατρικές αλλοδαπών ομίλων). Οι εταιρίες που έλαβαν το αίτημα ανήκαν κυρίως στους τομείς: Τρόφιμα, Ποτά, Φάρμακα, Καύσιμα και Καλλυντικά.

Η παραπάνω στόχευση αφορά καταναλωτικά προϊόντα και όχι παροχή υπηρεσιών, στο πλαίσιο της προστασίας του καταναλωτή μέσω του ελέγχου του επιπέδου των τιμών των αγαθών, το οποίο είναι και ο κύριος στόχος της συγκεκριμένης ρύθμισης.

Φάκελος Τεκμηρίωσης προς τις φορολογικές αρχές

Αντίθετα, το θεσμικό πλαίσιο του Υπουργείου Οικονομικών έχει ως στόχο τον έλεγχο της κερδοφορίας των επιχειρήσεων με στόχο την εξάλειψη της μεταφοράς κερδών σε άλλες χώρες, δηλ. τα κέρδη εταιριών τα οποία ενδέχεται να διαφεύγουν στο εξωτερικό μέσω υπερτιμολογήσεων από αλλοδαπές επιχειρήσεις ή/και υποτιμολογήσεων προς αλλοδαπές επιχειρήσεις.

Υπόχρεες προς τις φορολογικές αρχές αναφορικά με τη σύνταξη και υποβολή του Βασικού και του Ελληνικού φακέλου τεκμηρίωσης είναι όλες οι ημεδαπές εταιρίες οι οποίες συνδέονται με αλλοδαπές επιχειρήσεις κατά την έννοια του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και πραγματοποιούν συναλλαγές με τις τελευταίες συνολικού ύψους άνω των 100.000 € ετησίως ανά αντικείμενο συναλλαγής.

Οι παραπάνω εταιρίες, για το σκοπό του συγκεκριμένου έργου, μπορούν να κατηγοριοποιηθούν με βάση τον αριθμό των κατηγοριών των ενδοομιλικών συναλλαγών τους, γεγονός που φαίνεται να διαφοροποιεί το «εύρος του κόστους» που επωμίζονται για την κατάρτιση των φακέλων τεκμηρίωσης:

- Μικρός αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (1): συνήθως αγορές
- Μεσαίος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (2-4): συνήθως αγορές, λήψη υπηρεσιών, δανειακοί τόκοι
- Μεγάλος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (>4): συνήθως αγορές, λήψη υπηρεσιών, δανειακοί τόκοι, δικαιώματα. Στην παραπάνω κατηγορία υπάγονται και οι επιχειρήσεις με παραπάνω από ένα τύπο λειτουργίας (πχ μια εταιρία μπορεί να λειτουργεί και ως διανομέας και ως αντιπρόσωπος), γεγονός που επηρεάζει και αυξάνει τα είδη των ενδοομιλικών συναλλαγών που έχουν.

2.1.4 Νομικό Πλαίσιο

Το νομικό πλαίσιο που διέπει τις ενδοομιλικές συναλλαγές στην Ελλάδα, αποτελείται από ρυθμίσεις οι οποίες φαίνεται να εστιάζουν σε διαφορετικές κατευθύνσεις.

Αρχικά, το πλαίσιο που διέπει τις επιχειρήσεις αποτελείται από την νομοθεσία που έχει θεσπιστεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης (νυν Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας) και αφορά το Νόμο 3728/2008, οποίος αποτελεί και το βασικό νομοθετικό κείμενο, το οποίο εξειδικεύει η απόφαση με Αριθμό Πρωτοκόλλου Α2- 8092 (ΦΕΚ 2709/Β/31-12-2008) και η Ερμηνευτική εγκύκλιος με Αριθμό Πρωτοκόλλου Α2-2233.

Η παραπάνω νομοθεσία θεσπίστηκε με γνώμονα την προστασία του καταναλωτή μέσω του ελέγχου του επιπέδου των τιμών των αγαθών.

Αντίστοιχα, όσον αφορά τη νομοθεσία που έχει θεσπιστεί από το Υπουργείο Οικονομικών, το βασικό νομοθετικό κείμενο είναι ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.2238/1994) όπως τροποποιήθηκε από τους Ν. 3775/2008 και Ν.3842/2010.

Στόχος της παρούσας νομοθεσίας αποτελεί ο έλεγχος της κερδοφορίας των επιχειρήσεων με στόχο την εξάλειψη μεταφοράς κερδών μέσω υπερτιμολογήσεων /υποτιμολογήσεων είτε μεταξύ ημεδαπών είτε μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών επιχειρήσεων.

2.1.5 Προβληματικές Περιοχές

Παρακάτω παρατίθενται οι εντοπισμένες προβληματικές περιοχές του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου.

1. Επικαλύψεις ρυθμιστικού πλαισίου

Το νομικό πλαίσιο που διέπει τις ενδοομιλικές συναλλαγές στην Ελλάδα, αποτελείται από ρυθμίσεις οι οποίες έχουν θεσμοθετηθεί από διαφορετικά Υπουργεία, αφορούν το ίδιο θέμα και ισχύουν παράλληλα από το 2010 έχοντας ως αποτέλεσμα την έλλειψη ορθής εποπτείας από πλευράς δημοσίου και την αύξηση των διοικητικών βαρών από πλευράς επιχειρήσεων. Αποτέλεσμα των παραπάνω αποτελεί η δυνητική διενέργεια ελέγχου ενδοομιλικών συναλλαγών σε μία περίπτωση από το ΥΠΑΑ και σε δύο περιπτώσεις από τις φορολογικές αρχές, γεγονός που εξαρτάται από το ποιος φορέας έχει αποστείλει το αίτημα ελέγχου του φακέλου. Σημειώνεται ότι:

- το νομικό πλαίσιο του ΥΠΑΑ ισχύει για χρήσεις που λήγουν 18 Δεκεμβρίου 2008 και εφεξής (δίνοντας την δυνατότητα εμπλοκής του Υπουργείου Οικονομικών σε θέματα επιβολής φορολογίας και προστίμων).
- το νομικό πλαίσιο του Υπουργείου Οικονομικών (ως προς το φάκελο τεκμηρίωσης συναλλαγών) ισχύει για διαχειριστικές χρήσεις των οποίων οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος υποβάλλονται από 1.1.2011 και μετά.
- η υποβολή στοιχείων ενδοομιλικών συναλλαγών αφορά έναν φάκελο τεκμηρίωσης ο οποίος διαρθρώνεται διαφορετικά στην περίπτωση που ελέγχεται από τις φορολογικές αρχές και διαφορετικά από το ΥΠΑΑ, περιλαμβάνοντας όμως σε γενικές γραμμές την ίδια πληροφόρηση (εκτιμάται ότι το διοικητικό κόστος διαμόρφωσης του πρώτου φακέλου ώστε να πληροί τις προϋποθέσεις του δεύτερου, είναι 15% επιπλέον επί του συνολικού κόστους κατάρτισης του πρώτου).

Από το υφιστάμενο παράλληλο νομοθετικό πλαίσιο προκύπτει και η θεωρητική δυνατότητα επιβολής διπλού προστίμου από τις αρχές, σε περίπτωση που ζητηθεί παράλληλα και από τις δύο ο φάκελος ή τα στοιχεία τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών και αυτά υποβληθούν εκπρόθεσμα, Σε αυτή την περίπτωση, υπάρχει η δυνατότητα επιβολής προστίμου τόσο από το ΥΠΑΑ (10% επί της αξίας των συναλλαγών για τις οποίες ζητήθηκε ο φάκελος που υποβλήθηκε εκπρόθεσμα) όσο και από τις φορολογικές αρχές (20% επί της αξίας των συναλλαγών για τις οποίες ζητήθηκαν τα στοιχεία που υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα).

2. Έλλειψη στρατηγικής στόχευσης

Κρίνεται ότι υπάρχει θέμα στρατηγικής των ελέγχων και της ουσίας της ρύθμισης εφόσον το θέμα των ενδοομιλικών συναλλαγών είναι ένα φορολογικό θέμα, καθώς αποτελεί διεθνώς το μέσο με το οποίο ελέγχεται η κερδοφορία των επιχειρήσεων με στόχο την

εξάλειψη φαινομένων μεταφοράς κερδών ενώ έως τώρα, βασικό ζητούμενο φαίνεται να είναι η προστασία του καταναλωτή.

Η επιβολή πρόστιμου 5.000€ λόγω παραβίασης της αρχής των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle) αφορά το σύνολο των περιπτώσεων όπου μια επιχείρηση είναι εκτός του εύρους τιμών της συγκριτικής μελέτης:

- Στην περίπτωση που τα κέρδη της είναι υψηλότερα από το εύρος που έχει οριστεί, η επιχείρηση θα φορολογηθεί ανάλογα (το ΥΠΑΑ όμως θεωρεί ότι η εταιρία υπερτιμολογείται και ότι το επιπλέον κόστος το επωμίζονται οι καταναλωτές).
- Στην περίπτωση που τα κέρδη της είναι χαμηλότερα από το εύρος που έχει οριστεί, κρίνεται πως υπάρχει μεταφορά κερδοφορίας προς άλλη εταιρία του ομίλου.

3. Απουσία συγκεκριμένων κατευθύνσεων σύνταξης της Λίστας Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Έλλειψη κατευθύνσεων προς τις επιχειρήσεις σχετικά με την καταγραφή των στοιχείων στο πεδίο «Αξία Συναλλαγών» της σχετικής λίστας (δεν είναι ξεκάθαρο εάν οι συναλλαγές καταγράφονται σε επίπεδο τιμολογίου ή κατηγορίας συναλλαγών). Σημειώνεται ότι στο εξωτερικό δεν υφίσταται υποχρέωση κατάρτισης λίστας.

ΕΛΛΗΔΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΠΡΟΣ:
Υπουργείο Ανάπτυξης
Γενική Γραμματεία Εμπορίου
Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς
Ταχ. Δ/ση: Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας: 101 81

Ημερομηνία

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
άρθρου 26 παρ.4 Ν. 3728/2008 (ΦΕΚ 258/Α/18-12-2008)

1. Στοιχεία υπόχρεης εταιρίας

Επωνυμία

ΑΦΜ/ΔΟΥ

Διεύθυνση / Τηλέφωνο

Επάγγελμα

Στοιχεία εκπροσώπου

Διαχειριστική περίοδος

Ετήσιος κύκλος εργασιών

2. Στοιχεία ενδοομιλικών συναλλαγών (Χρήση: .J.J., - .J.J.)

Στοιχεία Αντιυποβαλλομένου (Επωνυμία, ΑΦΜ, Δ/ση, Επάγγελμα)	Αντικείμενο συναλλαγής (σύντομη περιγραφή)	Ημερήσια κατάσταση συμφωνίας	Τρόπος κατάρτισης συμφωνίας (εγγραφή, προφορική)	Αξία συναλλαγών		
				Αξία άμεσων συναλλαγών	Αξία Τριμηνικών συναλλαγών	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Παράρτημα 1/εσωστ.

Σε κάθε περίπτωση, η έλλειψη συγκεκριμένων προδιαγραφών στον τρόπο παρουσίασης των στοιχείων δε δίνει τη δυνατότητα συστηματικής αξιοποίησης της πληροφόρησης, συμπληρωματικά με την αξιολόγηση του σχετικού φακέλου.

4. Δυσκολία ανταπόκρισης στη δεσμευτική προθεσμία υποβολής της Λίστας Ενδοομιλικών Συναλλαγών και του Φακέλου Τεκμηρίωσης

Η υποχρέωση υποβολής της λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών αφορά περίοδο η οποία συμπίπτει με σημαντικό φόρτο εργασίας των επιχειρήσεων λόγω δημοσιοποίησης των οικονομικών καταστάσεων. Συνέπεια αυτού είναι η δημιουργία σημαντικής όχλησης για την Οικονομική Διεύθυνση των επιχειρήσεων.

Αναφορικά με το φάκελο τεκμηρίωσης, ο απαιτούμενος χρόνος απόκρισης των εταιριών στο αίτημα υποβολής του φακέλου τεκμηρίωσης (30 ημέρες) κρίνεται περιορισμένος, καθώς πολλές επιχειρήσεις, λόγω της ασάφειας του θεσμικού πλαισίου, δεν ενεργοποιούν τις σχετικές διαδικασίες πριν λάβουν αίτημα υποβολής από τις αρμόδιες αρχές. Αν και η υποχρέωση κρίνεται σημαντική σε ένα βαθμό, ο χρόνος που δίνεται για την τεκμηρίωση οδηγεί πολλές φορές στελέχη των επιχειρήσεων στην αναβολή άλλων παραγωγικών εργασιών προκειμένου να ανταποκριθούν στην παραπάνω υποχρέωση. Η έλλειψη χρόνου αφορά κυρίως τον πρώτο φάκελο και λιγότερο τις επικαιροποιήσεις του.

5. Δυσανάλογα πρόστιμα σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης ή ελλιπούς υποβολής της Λίστας Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Το πρόστιμο που καλούνται να πληρώσουν οι επιχειρήσεις για μη έγκαιρη υποβολή της λίστας (10% επί των συναλλαγών που δεν δηλώθηκαν) κρίνεται υπερβολικό καθώς οι συναλλαγές είναι καταγεγραμμένες στα βιβλία της εταιρίας και είναι διαθέσιμες σε κάθε φορολογικό ή άλλο έλεγχο.

6. Μικρό όριο για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στην απαραίτητη τεκμηρίωση Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Η υποχρέωση υποβολής φακέλου τεκμηρίωσης αφορά επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω του 1.000.000€ και πραγματοποιηθείσες ενδοομιλικές συναλλαγές άνω των 200.000€ ετησίως, τα οποία ουσιαστικά αφορούν μικρές εταιρίες οι οποίες επωμίζονται αναλογικά το ίδιο κόστος κατάρτισης του φακέλου με τις μεγαλύτερες.

7. Χαμηλό όριο σημαντικότητας για την τεκμηρίωση ενδοομιλικών συναλλαγών

Η υποχρέωση τεκμηρίωσης μιας εταιρίας με ενδοομιλικές συναλλαγές άνω των 200.000€ ετησίως αφορά οριζόντια όλες σχεδόν τις πραγματοποιημένες ενδοομιλικές συναλλαγές. Αντίθετα, σε ορισμένες χώρες του εξωτερικού δεν απαιτείται τεκμηρίωση παρά μόνο για σημαντικές κατηγορίες συναλλαγών μιας επιχείρησης (π.χ. για τις αγοραπωλησίες αγαθών).

8. Έλλειψη κατευθύνσεων τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών

Η υφιστάμενη νομοθεσία δεν παρέχει κατευθύνσεις αναφορικά με τα κριτήρια και τα βήματα επιλογής και χρησιμοποίησης συγκεκριμένων συγκριτικών στοιχείων σε περίπτωση χρησιμοποίησης τραπεζών πληροφοριών. Αποτέλεσμα τούτου είναι η δημιουργία πεδίων ασάφειας αναφορικά με την εξειδίκευση και το εύρος της τεκμηρίωσης, όπως για παράδειγμα σε σχέση με τον ελάχιστο αριθμό των συγκρίσιμων εταιριών, τη δυνατότητα χρήσης ζημιογόνων εταιριών ως συγκρίσιμων ή την τύχη της τεκμηρίωσης σε περίπτωση αδυναμίας ανεύρεσης συγκρίσιμων εταιριών. **Ερμηνευτικά προβλήματα δημιουργούνται επίσης από την αναγκαστική χρήση της διαμέσου**

του εύρους τιμών στις περιπτώσεις όπου μια συναλλαγή βρίσκεται εκτός εύρους, και την ασάφεια σχετικά με τη δυνατότητα αξιοποίησης της έρευνας για πάνω από 1 έτος..

9. Έλλειψη επαρκούς πλαισίου που να αντιμετωπίζει το θέμα της διπλής φορολόγησης

Η υφιστάμενη νομοθεσία για την τεκμηρίωση των ενδοομιλικών συναλλαγών είναι σε μία πρώιμη φάση και δεν έχει αξιοποιήσει τη διεθνή εμπειρία σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έτσι απουσιάζει η δυνατότητα σύναψης Συμφωνιών Προέγκρισης Ενδοομιλικών Τιμολογήσεων (Advance Pricing Agreements), που θα μείωνε επίσης σημαντικά το κόστος συμμόρφωσης, καθώς οι επιχειρήσεις θα είχαν εκ των προτέρων τη δυνατότητα συμφωνίας με τις αρχές ως προς τις τιμές ορισμένων ενδοομιλικών συναλλαγών ή την κερδοφορία από ορισμένες δραστηριότητες, δυνατότητα που υπάρχει σε πολλές χώρες.

Επιπλέον, δεν έχει αντιμετωπιστεί επαρκώς η περίπτωση διόρθωσης των τιμών ή των κερδών, μετά από έλεγχο από τις αρχές, και αναγνώριση επιπλέον κέρδους στο επίπεδο της ελεγχόμενης επιχείρησης, χωρίς αυτό να αφαιρείται αντίστοιχα από την αντισυμβαλλόμενη της.

10. Έλλειψη ειδικής τεχνογνωσίας και αριθμού προσωπικού για τον έλεγχο των ενδοομιλικών συναλλαγών

Βάσει εκτιμήσεων της αγοράς, το ποσοστό ανταπόκρισης από πλευράς στελεχών της Γ.Γ.Ε. κατά την περίοδο της πρώτης υποβολής των λιστών δεν ήταν ικανοποιητικό σε επίπεδο παροχής διευκρινίσεων αναφορικά με την κατάρτιση της λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών. Παράλληλα, εκτιμάται ότι υπάρχει περιθώριο αύξησης των στελεχών τα οποία είναι υπεύθυνα για τον έλεγχο των φακέλων τεκμηρίωσης (5 στελέχη) δεδομένου του όγκου πληροφοριών ανά φάκελο και τον αριθμό των επιχειρήσεων οι οποίες δυνητικά θα μπορούσαν να ελεγχθούν από τα παραπάνω στελέχη.

2.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

2.2.1 Κατηγορίες Ρυθμιστικού Κόστους

Η βασική κατηγορία κόστους που υφίσταται στην συγκεκριμένη διαδικασία είναι το **διοικητικό βάρος** που επωμίζονται οι επιχειρήσεις ανταποκρινόμενες στις απαιτήσεις της νομοθεσίας του ΥΠΑΑ (καθώς δεν έχει εκδοθεί η απόφαση που θα ορίζει ακριβώς την διαδικασία του ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών) για τις δυο βασικές υποχρεώσεις πληροφόρησης που εμπεριέχονται στο συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο (λίστα και φάκελος ενδοομιλικών συναλλαγών).

Σημειώνεται ότι πέραν του Διοικητικού Βάρους, οι επιχειρήσεις επωμίζονται και ένα επιπλέον **χρηματοοικονομικό κόστος** το οποίο προέρχεται από τα πρόστιμα τα οποία επιβάλλονται σε περίπτωση μη τήρησης των απαιτήσεων της υφιστάμενης ρύθμισης. Όσον αφορά τα πρόστιμα μη εμπρόθεσμης υποβολής της Λίστας Ενδοομιλικών Συναλλαγών για το 2008 (δεδομένου ότι ακόμα δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των φακέλων), το κόστος που θα επωμιστούν οι επιχειρήσεις βάσει εκτιμήσεων της αγοράς, ανέρχονται σε 0,5 δις €.

2.2.2 Ποσοτικοποίηση Ρυθμιστικού Κόστους

Οι δυο βασικές υποχρεώσεις πληροφόρησης που εμπεριέχονται στο νομικό πλαίσιο της Γ.Γ.Ε. είναι εκείνες οι οποίες θα αποτελέσουν και το αντικείμενο της ποσοτικοποίησης του ρυθμιστικού κόστους, αναδεικνύοντας παράλληλα και την τάξη μεγέθους του κόστους που αναμένεται να έχει η ενεργοποίηση της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών και στοιχείων τεκμηρίωσης προς το Υπουργείο Οικονομικών.

Υποβολή Λίστας Ενδοομιλικών Συναλλαγών προς τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου

Αφορά στην κατάρτιση και υποβολή μιας λίστας με τις ενδοομιλικές συναλλαγές που εκτέλεσαν κατά την διάρκεια της προηγούμενης διαχειριστικής χρήσης. Το κόστος κατάρτισης της λίστας είναι εσωτερικό δηλαδή χρησιμοποιούνται κυρίως πόροι της εταιρίας που ανήκουν στην Οικονομική Διεύθυνση και ιδίως στο τμήμα λογιστηρίου.

Υποβολή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών προς τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου

Η συγκεκριμένη υποχρέωση πληροφόρησης αφορά στην σύνταξη του φακέλου τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτητών συγκριτικών μελετών.

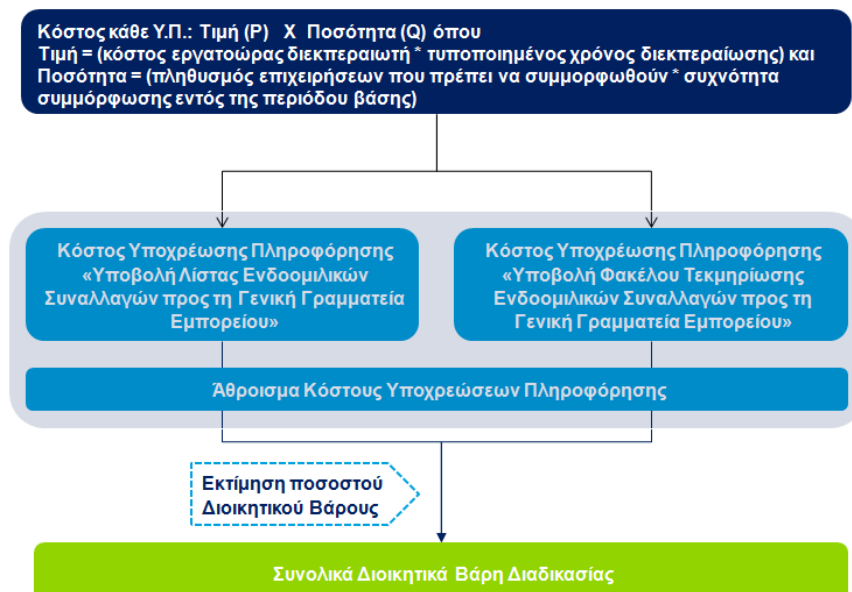
Το αίτημα για υποβολή φακέλου τεκμηρίωσης μπορεί να απευθύνεται είτε σε μητρική εταιρία ημεδαπού ομίλου είτε σε θυγατρική ημεδαπού ή αλλοδαπού ομίλου. Ανάλογα με

την οργάνωση των εταιριών του κάθε ομίλου, η τεκμηρίωση των συναλλαγών μπορεί να απαιτεί τη συμμετοχή διαφορετικών στελεχών. Για παράδειγμα, θυγατρικές που ενοποιούνται κάτω από εταιρία συμμετοχών έχουν τις περισσότερες ενδοομιλικές μεταξύ τους. Αντίθετα, όμιλοι στους οποίους η ενοποίηση γίνεται κάτω από εταιρία με σημαντικές επιχειρηματικές λειτουργίες, συνήθως έχουν συναλλαγές και μεταξύ των θυγατρικών και με τη μητρική.

Το επίπεδο του κόστους που επωμίζεται κάθε επιχείρηση εξαρτάται από το είδος της συμμετοχής της στον Όμιλο (Θυγατρική, Μητρική-Operational², Μητρική-Holding³), ενώ ο τελικός μερισμός του κόστους του εξωτερικού συμβούλου μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων παραμένει ενδοομιλικό ζήτημα.

Η ποσοτικοποίηση του διοικητικού κόστους έγινε ακολουθώντας το Μοντέλο Τυποποιημένου Κόστους όπως φαίνεται και στην συνέχεια.

² Αφορά μητρικές εταιρίες με σημαντικό αριθμό επιχειρησιακών δραστηριοτήτων με τις θυγατρικές του Ομίλου

³ Αφορά μητρικές εταιρίες, κατά κύριο λόγω συμμετοχών

Η μέτρηση βασίστηκε σε πραγματικά στοιχεία που προήλθαν κυρίως από θυγατρικές εταιρίες αλλοδαπών ομίλων τα οποία προσαρμόστηκαν βάσει εκτιμήσεων του Συμβούλου προκειμένου να προκύψουν τα αντίστοιχα κόστη για το σύνολο των τμηματοποιήσεων. Σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα:

- οι εταιρίες κατά βάση αναθέτουν την σύνταξη του φακέλου τεκμηρίωσης σε εξωτερικούς σύμβουλους, καθώς δεν έχουν ούτε την τεχνογνωσία ούτε την απαραίτητη πρόσβαση σε πληροφορίες απαραίτητες για την αναζήτηση αντίστοιχων ανεξάρτητων συναλλαγών
- για την πρόσβαση σε εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων, η επιχείρηση μπορεί να κληθεί να καταβάλει ετήσια συνδρομή ύψους που μπορεί να φτάσει έως και 30.000€.
- το κόστος σύνταξης του φακέλου τεκμηρίωσης βασίζεται α) στον όγκο των συναλλαγών, β) στο είδος των συναλλαγών και γ) τι στοιχεία υπάρχουν διαθέσιμα από τον όμιλο.
- το κόστος συμβούλου κυμαίνεται από 10.000€ έως 50.000€ ενώ μπορεί να υπερβεί τα 100.000€ (για περιπτώσεις σύνταξης αρχικού φακέλου για ελληνικό Όμιλο)
- για την κατάρτιση της λίστας και του φακέλου τεκμηρίωσης υπεύθυνοι είναι συνήθως ο προϊστάμενος λογιστηρίου σε συνεργασία με δύο βοηθούς λογιστηρίου (εσωτερικό κόστος), ενώ είναι σύνηθες να εμπλέκεται ένα στέλεχος φορολογικού τμήματος και σε εποπτικό επίπεδο, ο οικονομικός διευθυντής των επιχειρήσεων.
- Κατά την κατάρτιση της λίστας, υπάρχει συνήθως και εμπλοκή εξωτερικού συμβούλου, ακόμα και σε επιτελικό επίπεδο ενώ ο κύριος όγκος εργασιών διεκπεραιώνεται εσωτερικά από στελέχη της επιχείρησης
- Κατά την κατάρτιση του φακέλου, η εμπλοκή των παραπάνω στελεχών της επιχείρησης αφορά την προσκόμιση στοιχείων, την περιγραφή των λειτουργιών και των κινδύνων που αναλαμβάνει η επιχείρηση και την ανάλυση των υπό εξέταση ενδοομιλικών συναλλαγών για την υποστήριξη του Συμβούλου
- Βάσει εκτιμήσεων από στελέχη της αγοράς, ο συνολικός χρόνος που δαπανείται για την κατάρτιση της λίστας και τη σύνταξη του φακέλου ενδοομιλικών συναλλαγών, είναι περίπου 70 ανθρωποημέρες. Η διαδικασία σύνταξης του φακέλου τεκμηρίωσης επισπεύδεται εάν υπάρχει αίτημα ελέγχου (~ 1 μήνας με ταχείς ρυθμούς), ενώ σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να φτάσει και τον 1 χρόνο για την σύνταξη του πρώτου φακέλου. Σε πολλές περιπτώσεις, υπάρχει απαίτηση για δευτερογενή παροχή στοιχείων τεκμηρίωσης, γεγονός που επιβαρύνει εκ νέου την επιχείρηση με μη παραγωγική απασχόληση.
- Ο χρόνος σύνταξης ενός φακέλου τεκμηρίωσης βασίζεται κυρίως στην ποιότητα των στοιχείων τα οποία έχει στην διάθεσή της μια επιχείρηση την δεδομένη στιγμή. Εάν τα παραπάνω στοιχεία ικανοποιούν τις προϋπότητες της ελληνικής νομοθεσίας σε επίπεδο δομής των πληροφοριών τότε η επιχείρηση θα μπορέσει να συντάξει το φάκελο γρηγορότερα. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να έρθει σε επαφή είτε με άλλες θυγατρικές είτε με την μητρική εταιρία του ομίλου ζητώντας στοιχεία τεκμηρίωσης (τα οποία θα πρέπει να μεταφραστούν στα ελληνικά), γεγονός που επιβαρύνει χρονικά την όλη διαδικασία.

Το εύρος του κόστους (εσωτερικό και εξωτερικό) που επωμίζονται οι επιχειρήσεις κατά την ανταπόκρισή τους στις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας βασίζεται κατά κύριο λόγο στον αριθμό των κατηγοριών των ενδοομιλικών συναλλαγών τους. Βάση των υπολογισμών για το διοικητικό κόστος αποτέλεσε η περίπτωση θυγατρικής εταιρείας αλλοδαπού ομίλου με πάνω από 4 κατηγορίες συναλλαγών, ως ενδεικτική του συνόλου των διοικητικών δραστηριοτήτων στις οποίες εμπλέκονται τα στελέχη της για την διεκπεραίωση των απαιτήσεων. Η προσαρμογή του διοικητικού κόστους στις υπόλοιπες κατηγορίες εταιριών (Μητρική-Operational, Μητρική-Holding), βασίστηκε σε εκτιμήσεις αναφορικά με την ένταση συμμετοχής της κάθε κατηγορίας μητρικής στην τεκμηρίωση των συναλλαγών.

Εσωτερικά Κόστη		Μεγάλος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (>4)		
(κόστος * ανθρωποώρες), σε € *				
Υπ. Πληρ.	Κατηγ. Ρυθμιστικού Κόστους	Μητρική (HOLDING)	Μητρική (OPERATIONAL)	Θυγατρική Εταιρία Ομίλου
Κατάρτιση Λίστας	Διοικητικό Βάρος	949	5.696	1.899
Σύνταξη Φακέλου	Διοικητικό Βάρος	8.544	51.264	17.088

Εξωτερικά Κόστη		Μεγάλος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (>4)		
σε €				
Εξωτερικός Σύμβουλος		21.667	130.000	43.333
Άλλα Κόστη**		500	1.000	3.333

(Πηγή: Έρευνα Συμβούλου)

* Υπολογίστηκε με μέσο κόστος ανθρωποώρας 35€ (overhead 25%)

** Τα Άλλα Κόστη περιλαμβάνουν επιπλέον δαπάνες όπως μετάφραση στοιχείων κ.α.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται το σύνολο του εσωτερικού και εξωτερικού κόστους ανά κατηγορία επιχείρησης και υποχρέωσης πληροφόρησης όπως προέκυψε μετά την εκτίμηση του κόστους και για τις υπόλοιπες κατηγορίες εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Βάσει της έρευνας προέκυψε ότι:

- Το 2010, η Γ.Γ.Ε. απέστειλε αίτημα υποβολής φακέλου τεκμηρίωσης χρήσης 2008 σε 40 εταιρίες, 30 εκ των οποίων ήταν θυγατρικές αλλοδαπού ομίλου ενώ οι υπόλοιπες 10 ήταν ελληνικές μητρικές.
- Το Μάιο του 2008, υπεβλήθησαν στη Γ.Γ.Ε. περίπου 2.500 λίστες ενδοομιλικών συναλλαγών εκ των οποίων:
 - o Το 60% αφορούσε επιχειρήσεις με μικρό αριθμό κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (1)
 - o Το 30% αφορούσε επιχειρήσεις με μεσαίο αριθμό κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (2-4)

- ο Το 10% αφορούσε επιχειρήσεις με μεγάλο αριθμό κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (>4)
- Το ποσοστό των επιχειρήσεων οι οποίες υποχρεούταν να συντάξουν φάκελο τεκμηρίωσης, εκτιμάται σε περίπου 70% των εταιριών που υπέβαλλαν λίστα ενδοομιλικών συναλλαγών
- Η διασπορά των παραπάνω επιχειρήσεων που υποχρεούταν να συντάξουν φάκελο τεκμηρίωσης (1.750 περίπου) ανά κατηγορία αριθμού συναλλαγών εκτιμάται ως:
 - ο 50%: Μικρός αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (1)
 - ο 30%: Μεσαίος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (2-4)
 - ο 20%: Μεγάλος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (>4)

Η μέτρηση του διοικητικού κόστους, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα, έγινε μετά από τμηματοποίηση των υποκείμενων επιχειρήσεων ανάλογα με τον **αριθμό των πραγματοποιούμενων κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών**.

(κόστος * ανθρωπόωρες), σε €	Μικρός αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (1)			Μεσαίος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (2-4)			Μεγάλος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (>4)		
	Μητρική (HOLDING)	Μητρική (OPERATIONAL)	Θυγατρική ή Εταιρία Ομίλου	Μητρική (HOLDING)	Μητρική (OPERATIONAL)	Θυγατρική ή Εταιρία Ομίλου	Μητρική (HOLDING)	Μητρική (OPERATIONAL)	Θυγατρική ή Εταιρία Ομίλου
Συνολικό Εσωτερικό Κόστος Κατάρτισης Λίστας	146	876	292	438	2.629	876	949	5.696	1.899
Συνολικό Εσωτερικό Κόστος Σύνταξης Φακέλου	1.314	7.887	2.629	3.943	23.660	7.887	8.544	51.264	17.088
Συνολικό Εξωτερικό Κόστος Σύνταξης Φακέλου	3.000	16.000	8.333	13.000	76.000	28.333	22.167	131.000	46.667
Συνολικό Κόστος Κατάρτισης Λίστας	146	876	292	438	2.629	876	949	5.696	1.899
Συνολικό Κόστος Σύνταξης Φακέλου	4.314	23.887	10.962	16.943	99.660	36.220	30.711	182.264	63.755

Το μέσο ετήσιο διοικητικό κόστος βασίζεται στην συχνότητα με την οποία οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας.

Από τη στιγμή που μία επιχείρηση καταρτίσει μελέτη τεκμηρίωσης, μπορεί να τη διατηρήσει για 3 έτη, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα γίνει κάποια σημαντική αλλαγή στον τρόπο διενέργειας της συγκεκριμένης συναλλαγής ή στα διαθέσιμα συγκριτικά στοιχεία της αγοράς. Παράλληλα, με βάση τις ελλείψεις σε γενικότερο επίπεδο εξειδικεύσεων του νομικού πλαισίου, η Γ.Γ.Ε. διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου του φακέλου τεκμηρίωσης και μετά το έτος της πρώτης υποβολής ενώ οι επιχειρήσεις ενδεχομένως να χρειαστεί να προβούν σε εκ νέου εκπόνηση μελέτη τεκμηρίωσης και σύνταξης φακέλου τεκμηρίωσης.

Με βάση τα παραπάνω εκτιμάται ότι τα κόστη για την επικαιροποίηση ενός φακέλου μπορεί να είναι:

- 20% επί του αρχικού κόστους κατάρτισης για τις περιπτώσεις που δεν υπάρχει αλλαγή που να χρήζει εκ νέου τεκμηρίωσης (απλή επικαιροποίηση στοιχείων)

- 80% επί του αρχικού κόστους κατάρτισης για τις περιπτώσεις που η επιχείρηση θα πρέπει να προβεί στην εκπόνηση νέας μελέτης τεκμηρίωσης.

Ως εκ τούτου, το μέσο διοικητικό κόστος ανά τύπο εταιρίας υπολογίστηκε με βάθος χρόνου τριετίας και λαμβάνοντας υπόψη την διαφορά του φόρτου που εργασίας που συνεπάγεται η κατάρτιση του πρώτου φακέλου και οι επικαιροποιήσεις του.

Σημειώνεται ότι το κόστος κατάρτισης της λίστας υπολογίστηκε σε βάθος τριετίας, με το πρώτο έτος να περιλαμβάνει ένα σημαντικό κόστος για την κατανόηση των απαιτήσεων.

σε €	Μικρός αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (1)			Μεσαίος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (2-4)			Μεγάλος αριθμός κατηγοριών ενδοομιλικών συναλλαγών (>4)		
	Μητρική (HOLDING)	Μητρική (OPERATIONAL)	Θυγατρική ή Εταιρία Ομίλου	Μητρική (HOLDING)	Μητρική (OPERATIONAL)	Θυγατρική ή Εταιρία Ομίλου	Μητρική (HOLDING)	Μητρική (OPERATIONAL)	Θυγατρική ή Εταιρία Ομίλου
Μέσο Ετήσιο Διοικητικό Κόστος Κατάρτισης Λίστας	32.862	131.446	328.615	49.292	197.169	492.923	35.600	142.400	356.000
Μέσο Ετήσιο Διοικητικό Κόστος Σύνταξης Φακέλου	377.515	1.393.395	4.795.987	889.528	3.488.111	9.507.777	1.074.873	4.252.827	11.157.067
Συνολικό Διοικητικό Κόστος	410.377	1.524.841	5.124.603	938.820	3.685.280	10.000.700	1.110.473	4.395.227	11.513.067

Το συνολικό μέσο ετήσιο Διοικητικό Κόστος των επιχειρήσεων εκτιμάται ως 38.703.387€ και αποτελεί στο σύνολό του **διοικητικό βάρος** για τις επιχειρήσεις δεδομένου ότι υποχρεούνται στην παροχή στοιχείων χωρίς καμία προστιθέμενη αξία για την παραγωγική τους λειτουργία.

2.2.3 Βασικά Συμπεράσματα

Με βάση τα παραπάνω προκύπτει ότι έως σήμερα η στρατηγική για τον έλεγχο των ενδοομιλικών συναλλαγών βασίζεται σε μια παρωχημένη αντίληψη η οποία δεν ανταποκρίνεται στο σύγχρονο επιχειρηματικό γίνεσθαι. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων μεταφοράς κερδών θα πρέπει να αποτελέσει το βασικό ζητούμενο για την πολιτεία, μέσω ενός συνολικού επανασχεδιασμού που θα πρέπει να ξεκινάει από την ουσία της πολιτικής.

Τα βασικά προβλήματα των επιχειρήσεων αποτελούν η ασάφεια των ρυθμιστικών απαιτήσεων αναφορικά με την υποβολή της λίστας συναλλαγών και την τεκμηρίωση μέσω του φακέλου και η απουσία δυνατότητας προσυμφωνίας με τις αρχές αναφορικά με σημαντικές συναλλαγές ή δραστηριότητες. Τα παραπάνω προβλήματα μεταφράζονται στη δημιουργία σημαντικών πιέσεων για τις επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται να προσαρμοστούν απότομα και χωρίς τεκμηρίωση σε ένα πλαίσιο το οποίο, αν και ανεπαρκές, προσδιορίζει με σημαντική σαφήνεια τα πρόστιμα για τη μη συμμόρφωση.

Τα παραπάνω καθιστούν επιτακτική την ανάγκη παρεμβάσεων τόσο σε επίπεδο πολιτικής στόχευσης, όσο και σε επίπεδο προγραμματισμού και υλοποίησης αυτών.

2.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

2.3.1 Αναγκαίες παρεμβάσεις

Οι προτάσεις παρέμβασης που προκύπτουν από την ανάλυση όλων των παραμέτρων της υπο-εξέταση διαδικασίας, περιλαμβάνουν τόσο εκείνες οι οποίες κρίνονται ως γρήγορες νίκες (quick wins) όσο και άλλες οι οποίες απαιτούν μεγαλύτερο χρόνο ωρίμανσης, αλλά σε κάθε περίπτωση είναι αναγκαίες. Ειδικότερα

1. Επαναξιολόγηση προθεσμιών για την παροχή δεδομένων ενδοομιλικών συναλλαγών

Προτείνεται η αύξηση της προθεσμίας υποβολής σε 60 μέρες καθώς οι περισσότερες των επιχειρήσεων δεν ετοιμάζουν το φάκελο τεκμηρίωσης πριν λάβουν αίτημα υποβολής, προκειμένου να αποφύγουν τα σχετικά κόστη. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται να επαναξιολογηθεί και το ύψος του προστίμου για τη μη έγκαιρη υποβολή του φακέλου ή λίστας λαμβάνοντας υπόψη ότι η υποχρέωση υποβολής της λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών αφορά τον μήνα Μάιο όπου ο φόρτος εργασίας των επιχειρήσεων είναι ήδη υψηλός λόγω δημοσιοποίησης των οικονομικών καταστάσεων. Εναλλακτικά προτείνεται να εξεταστεί η υποβολή της λίστας σε άλλη χρονική περίοδο π.χ. τον μήνα Ιούνιο.

2. Αύξηση ορίου υπαγωγής των επιχειρήσεων στην απαίτηση τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών

Η υποχρέωση υποβολής φακέλου τεκμηρίωσης αφορά επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω του 1.000.000€, το οποίο ουσιαστικά αφορά μικρές εταιρίες οι οποίες επωμίζονται αναλογικά το ίδιο κόστος κατάρτισης του φακέλου με τις μεγαλύτερες. Με βάση τα παραπάνω προτείνεται η αύξηση του ορίου υπαγωγής των επιχειρήσεων (στα 5.000.000 – 10.000.000€) ή η διαφοροποίηση των απαιτήσεων τεκμηρίωσης για τις μικρές επιχειρήσεις (απλοποιημένη τεκμηρίωση).

Ομοίως, δεδομένου ότι η Γ.Γ.Ε. έχει στην διάθεση της τις λίστες των ενδοομιλικών συναλλαγών που υποβλήθηκαν από τις επιχειρήσεις, προτείνεται να επανεξεταστεί ο επαναπροσδιορισμός του ορίου υπαγωγής των επιχειρήσεων με ενδοομιλικές συναλλαγές άνω των 200.000€ ετησίως στην συγκεκριμένη υποχρέωση.

3. Επαναξιολόγηση της υποχρέωσης υποβολής της λίστας Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Επαναξιολόγηση της υποχρέωσης υποβολής της λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών, της οποίας οι πληροφορίες είναι καταγεγραμμένες και στα βιβλία της εταιρίας σε περίπτωση που το υπουργείο απαιτήσει να ελέγξει τα παραπάνω στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση προτείνεται ο καθορισμός συγκεκριμένων προδιαγραφών σε επίπεδο μορφής, λεπτομέρειας και μεθόδου παράθεσης των πληροφοριών, ιδιαίτερα όσον αφορά το πεδίο

«Αξία Συναλλαγών», με σκοπό αφενός την διευκόλυνση των επιχειρήσεων και αφετέρου την ορθολογική αξιοποίηση των πληροφοριών από πλευράς ΥΠΑΑ σε επίπεδο ελέγχου των επιχειρήσεων.

4. Κατάργηση του αναλογικού προστίμου μη υποβολής της λίστας ενδοομιλικών συναλλαγών και εξορθολογισμός των προστίμων μη υποβολής φακέλου

Προτείνεται η κατάργηση του αναλογικού προστίμου για τη μη υποβολή της λίστας, καθώς το πρόστιμο κρίνεται ιδιαίτερα δυσανάλογο σε σχέση με το σκοπό και τις επιδιώξεις της σχετικής απαίτησης. Επίσης προτείνεται και ο εξορθολογισμός των προστίμων που συνδέονται με τη μη υποβολή φακέλου τεκμηρίωσης μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία.

5. Εκπόνηση αναλυτικών κατευθυντηρίων γραμμών αναφορικά με τα κριτήρια και τα βήματα επιλογής και χρησιμοποίησης συγκριτικών στοιχείων και βελτίωση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη / αντιμετώπιση της διπλής φορολόγησης

Κρίνεται απαραίτητη η παροχή κατευθύνσεων αναφορικά με τα κριτήρια και τα βήματα επιλογής και χρησιμοποίησης συγκεκριμένων συγκριτικών στοιχείων σε περίπτωση χρησιμοποίησης τραπεζών πληροφοριών (π.χ. ελάχιστος αριθμός συγκρίσιμων εταιριών, χρησιμοποίηση ή μη ζημιωγόνων επιχειρήσεων στο δείγμα της τεκμηρίωσης κλπ). Ομοίως θα πρέπει να τροποποιηθεί το νομοθετικό πλαίσιο που προβλέπει τη χρήση της διαμέσου στις περιπτώσεις που η τιμή μιας συναλλαγής βρίσκεται εκτός εύρους και να θεσμοθετηθεί / ενεργοποιηθεί διαδικασία αμοιβαίων συνεννοήσεων των αρχών των εμπλεκόμενων χωρών για την αποφυγή διπλής φορολογίας, που θα μπορούσε να προκύψει από μονομερείς διορθώσεις των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών εκ μέρους της φορολογικής αρχής μιας χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξεταστεί και η δυνατότητα σύναψης Συμφωνιών Προέγκρισης Ενδοομιλικών Τιμολογήσεων μεταξύ των αρχών και των φορολογούμενων, που θα περιορίζε αισθητά το ετήσιο κόστος συμμόρφωσης των τελευταίων και θα εδραίωνε μία αίσθηση ασφάλειας.

Παράλληλα, προτείνεται η επαναξιολόγηση της υποχρέωσης τεκμηρίωσης, ώστε να αφορά μόνο σημαντικές κατηγορίες συναλλαγών και όχι οριζόντια όλες σχεδόν τις πραγματοποιημένες κατηγορίες συναλλαγών.

6. Συμμετοχή της επιχειρηματικής κοινότητας στον καθορισμό των προδιαγραφών

Η εμπειρία των στελεχών των επιχειρήσεων από την έως σήμερα ανταπόκριση τους στην υποχρέωση υποβολής στοιχείων ενδοομιλικών συναλλαγών κρίνεται αναγκαίο να αξιοποιηθεί σε οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης του υφιστάμενου πλαισίου και ιδίως

σε ότι αφορά στο σχεδιασμό των απαιτούμενων κατευθυντήριων γραμμών ή το περιεχόμενο των διευκρινήσεων για τη διαδικασία που θα ακολουθεί.

7. Μεταφορά αρμοδιοτήτων ελέγχου των ενδοομιλικών συναλλαγών στο Υπουργείο Οικονομικών

Η διατύπωση του Ν 3728/08 φαίνεται να δίνει τη δυνατότητα επιβολής προστίμου όταν η κερδοφορία μίας επιχείρησης υπερβαίνει το αποδεκτό εύρος (τρίτο τεταρτημόριο του κέρδους του δείγματος ανεξάρτητων εταιρειών), χωρίς να εξετάζονται περαιτέρω παράγοντες π.χ. η επιβολή προστίμου προβλέπεται ακόμα και σε περιπτώσεις που η εταιρεία πωλεί τα προϊόντα της ή παρέχει τις υπηρεσίες της σε αλλοδαπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Κατ' αυτόν τον τρόπο διευρύνεται υπερβολικά το πεδίο εφαρμογής της διάταξης, χωρίς ωστόσο να εξυπηρετείται ο σκοπός του νόμου, που είναι η προστασία του έλληνα καταναλωτή.

Περαιτέρω, πρόστιμο επιβάλλεται και όταν η κερδοφορία μίας επιχείρησης είναι μικρότερη του αποδεκτού εύρους: μολονότι αυτό ενδιαφέρει από φορολογικής πλευράς, δε φαίνεται να ενδιαφέρει από πλευράς έλληνα καταναλωτή (δεδομένου ότι η μικρή κερδοφορία αποτελεί μάλλον ένδειξη ότι η επιχείρηση επωμίστηκε το επιπλέον κόστος χωρίς να επιβαρύνει τους πελάτες της).

Επομένως, δεδομένου ότι οι ενδοομιλικές συναλλαγές κρίνονται ως αμιγώς φορολογικό θέμα, προτείνεται η μεταφορά των αρμοδιοτήτων ελέγχου των ενδοομιλικών συναλλαγών στο Υπουργείο Οικονομικών.

8. Εκπαίδευση στελεχών Δημόσιας Διοίκησης σε θέματα ελέγχου ενδοομιλικών συναλλαγών

Εκπαίδευση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης σε θέματα ενδοομιλικών συναλλαγών καθώς και αύξηση του αριθμού των ελεγκτών. Παράλληλα, στο πλαίσιο υλοποίησης της μεταφοράς αρμοδιοτήτων ελέγχου των ενδοομιλικών συναλλαγών στο Υπουργείο Οικονομικών, θα μπορούσε να εξετασθεί η δυνατότητα μετάταξης των στελεχών που ασχολούνται με το παρόν θέμα στο ΥΠΠΑΑ, αξιολογώντας το επίπεδο ωριμότητας που διαθέτουν στην αντιμετώπιση σχετικών θεμάτων από την μέχρι τώρα εμπλοκή τους.

2.3.2 Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Τα προσδοκώμενα οφέλη για τις επιχειρήσεις και το δημόσιο από την υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων εστιάζονται ενδεικτικά στα παρακάτω πεδία:

1. Ευκολότερη ανταπόκριση των επιχειρήσεων σε σχέση με την υποχρέωση υποβολής Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Ευκολότερη ανταπόκριση των επιχειρήσεων, λόγω επέκτασης του χρονικού περιθωρίου υποβολής του φακέλου τεκμηρίωσης, μέσω καλύτερης διαχείρισης των εσωτερικών εργασιών των αντίστοιχων Οικονομικών Διευθύνσεων. Παράλληλα θα επιτευχθεί ο περιορισμός περιπτώσεων επιβολής προστίμου για περιπτώσεις επιχειρήσεων εκτός του εύρους τιμών της συγκριτικής μελέτης.

2. Μείωση διοικητικού βάρους κατάρτισης λίστας

Μείωση διοικητικού κόστους κατάρτισης λίστας μέσω κατάργησής της. Παράλληλα, έως ότου να υλοποιηθεί η βασική παρέμβαση κατάργησης, μέσω του καθορισμού των προδιαγραφών κατάρτισης και της μείωσης του προστίμου μη υποβολής της, επιτυγχάνεται άμεσα η διευκόλυνση των επιχειρήσεων αναφορικά με την ανταπόκριση τους στην συγκεκριμένη υποχρέωση πληροφόρησης.

3. Μείωση κόστους σύνταξης του φακέλου τεκμηρίωσης

Εξάλειψη του κόστους σύνταξης του φακέλου τεκμηρίωσης, για περιπτώσεις επιχειρήσεων είτε με μικρό αριθμό ενδοομιλικών συναλλαγών είτε με μικρό κύκλο εργασιών. Παράλληλα το κόστος κατάρτισης θα μειωθεί και μέσω της εφαρμογής συγκεκριμένης μεθοδολογίας από πλευράς των επιχειρήσεων και συγκεκριμένης μεθόδου αξιολόγησης από πλευράς ελεγκτών.

4. Βελτίωση της τεχνογνωσίας της Δημόσιας Διοίκησης

Οι παραπάνω παρεμβάσεις θα εξορθολογικοποιήσουν το σύστημα παρακολούθησης της μεταφοράς κερδών εστιάζοντας στην πραγματική ανάγκη για δίκαιη φορολόγηση και θα βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού μηχανισμού.

2.3.3 Πιθανές Πηγές Χρηματοδότησης

Παρότι ο βασικός κορμός των παραπάνω παρεμβάσεων είναι νομοθετικός και άρα για την εκπλήρωσή τους δεν προκαλείται πρόσθετο κόστος, εντούτοις για ορισμένες από αυτές όπου απαιτείται σχετική χρηματοδότηση, αυτή μπορεί να διασφαλιστεί στο πλαίσιο δράσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Ενδεικτικά προτείνεται ο οργανωτικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών καθώς και η εκπόνηση μελέτης για την υιοθέτηση συγκεκριμένης μεθοδολογίας κατάρτισης των μελετών των φακέλων τεκμηρίωσης να λάβουν χρηματοδότηση από το Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση» προκειμένου να υλοποιηθούν, καθώς το εν λόγω πρόγραμμα στοχεύει μεταξύ άλλων στη αναβάθμιση των δημοσίων πολιτικών και τον εκσυγχρονισμό του ρυθμιστικού πλαισίου και των δομών της δημόσιας διοίκησης.

Αντίστοιχα το απαιτούμενο πρόγραμμα εκπαίδευσης των στελεχών του Υπουργείου Οικονομικών ή λοιπών εμπλεκόμενων υπηρεσιών δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΠΑΝΑΔ).

2.3.4 Επόμενες ενέργειες

Για την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων απαιτείται άμεσα η κατάρτιση και εξειδίκευση συγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης που να τις περιλαμβάνει και η σύσταση μιας ισχυρής και ευέλικτης μικτής Task Force από εξειδικευμένα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, των επιχειρήσεων (παρόχων και χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης) και ειδικών εμπειρογνομόνων που θα διασφαλίσουν την υλοποίηση και εφαρμογή τους.

Ειδικότερα η Task Force θα παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, θα υποστηρίζει την υλοποίηση των προβλεπόμενων δράσεων προωθώντας τις απαραίτητες διορθωτικές κινήσεις, θα ανατροφοδοτεί και θα επικαιροποιεί τον προγραμματισμό και θα διασφαλίζει μέσω της αξιοποίησης του θεσμικού ρόλου των συμμετεχόντων την τήρηση των στόχων.

Ο ΣΕΒ δεσμεύεται να υποστηρίξει τις εργασίες αυτού του μικτού και ευέλικτου μηχανισμού διοίκησης, εφόσον δημιουργηθεί, με την παροχή τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης καθώς πρεσβεύει ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις μπορούν να αρθούν μόνο εφόσον συμπράξουν δημιουργικά και για κοινό στόχο οι δυνάμεις της επιχειρηματικότητας και του κράτους.

Η υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων, εντός ενός συγκεκριμένου σχεδίου δράσης, θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη σταδιακή αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, μέσω συγκεκριμένων δεικτών, με σκοπό την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Ενδεικτικά, η μέθοδος αξιολόγησης θα πρέπει να εξειδικεύεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υλοποίησης του συνόλου των παρεμβάσεων και να αφορά:

- Το ποσοστό ανταπόκρισης των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις της νομοθεσίας
- Την βελτίωση της ποιότητας υποβαλλόμενων στοιχείων και αξιοποίησης αυτών
- Την σύγκριση υφιστάμενου και νέου ρυθμιστικού κόστους σύνταξης του φακέλου τεκμηρίωσης
- Τον βαθμό κατανόησης των νέων απαιτήσεων του νομικού πλαισίου από τις επιχειρήσεις
- Το ποσοστό των εντοπισμένων περιπτώσεων διαφυγόντων κερδών
- Το βαθμό βελτίωσης της εποπτικής λειτουργίας των φορέων

Η παραπάνω μέθοδος αξιολόγησης θα μπορούσε να υποστηριχθεί επιχειρησιακά από συγκεκριμένη οργανωτική μονάδα του Υπουργείου Οικονομικών για την τροφοδότηση της ηγεσίας με πληροφόρηση ικανή να τεκμηριώσει τις επόμενες πολιτικές επιλογές.

3 ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αποτελεί πεποίθηση του ΣΕΒ ότι το ρυθμιστικό έλλειμμα που αντιμετωπίζει η χώρα μας δεν είναι μόνο μια ποσοτική αναφορά σε ένα σημαντικό πλήθος εμποδίων, αλλά είναι πάνω από όλα μια ποιοτική αναφορά σε ένα συγκεκριμένο σύστημα παραγωγής ρυθμίσεων, σε μία συγκεκριμένη κουλτούρα του διοικείν και του συμπράττειν με την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών.

Ενόψει των μεγάλων αλλαγών που επιβάλλει η τρέχουσα δυσμενής δημοσιονομική και οικονομική συγκυρία, πιστεύουμε ότι ο τρόπος παραγωγής και εφαρμογής των ρυθμίσεων μπορούν και οφείλουν να αποτελέσουν ένα από τα σημαντικότερα αναπτυξιακά εργαλεία εξόδου από την κρίση, εφόσον αρθούν οι προκαταλήψεις και συμπράξουν δημιουργικά και για κοινό στόχο οι δυνάμεις της επιχειρηματικότητας και του κράτους.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ εκκινεί μια «Νέα Προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος» που στηρίζεται στη σύμπραξη των δημιουργικών δυνάμεων της οικονομίας και του δημόσιου τομέα και στη δημιουργία ενός μόνιμου βήματος διαλόγου για την προώθηση αλλαγών.

Η πρωτοβουλία αυτή φιλοδοξεί να θέσει τις βάσεις για μία νέα εταιρική σχέση μεταξύ του κράτους και της επιχειρηματικότητας, για την επίτευξη κοινών στόχων σε συγκεκριμένα πεδία με άμεση και ορατή επίδραση στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, δίνοντας έμφαση:

α) στον τρόπο διαμόρφωσης των προτεινόμενων παρεμβάσεων και πολιτικών (συνεργασία, επιστημονικότητα, τεκμηρίωση),

β) στον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης (πρόγραμμα δράσης και μικτό σύστημα διοίκησης-task force) και

γ) στην κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων ικανών να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων

Βασικά στοιχεία της προσέγγισης αυτής αποτελούν :

1. Ο συστηματικός και επιστημονικά τεκμηριωμένος τρόπος ανάδειξης των ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα και ο συσχετισμός τους με τις φάσεις του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης και για όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της
2. Η τεκμηριωμένη καταγραφή και ανάλυση του συνόλου των επιπτώσεών τους στην οικονομία και στη δημόσια διοίκηση

3. Ο διαρκής και ουσιαστικός διάλογος της δημόσιας διοίκησης με την επιχειρηματική κοινότητα, με στόχο την αναγνώριση του προβλήματος και τον από κοινού προσδιορισμό των συστατικών στοιχείων της λύσης του
4. Η εκπόνηση ενός συμφωνημένου επιχειρησιακού σχεδίου με συγκεκριμένες δράσεις, πόρους και χρονοδιάγραμμα
5. Η δημιουργία ενός κοινού συστήματος διοίκησης – παρακολούθησης – αξιολόγησης του επιχειρησιακού σχεδίου, το οποίο θα διασφαλίζει τη δημιουργία των προϋποθέσεων εισαγωγής και διοίκησης των αλλαγών τόσο στη δημόσια διοίκηση όσο και στις επιχειρήσεις
6. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός επικοινωνιακού προγράμματος διάχυσης του εγχειρήματος στη δημόσια σφαίρα, με στόχο τη διασφάλιση της ευρύτερης δυνατής αναγνώρισης της αξίας του για την οικονομία και την κοινωνία.

Στο πλαίσιο του έργου που υλοποιήθηκε από τον ΣΕΒ με θέμα «Έρευνα και εκπόνηση χάρτη διαδρομών σχέσεων Επιχειρήσεων – Δημόσιας Διοίκησης στα σημαντικότερα πεδία παροχής δημόσιων υπηρεσιών διοικητικής φύσης» και προκειμένου για την κατάρτιση τόσο της παραπάνω Ειδικής Έκθεσης, όσο και των υπόλοιπων 5 Ειδικών Εκθέσεων που περιλαμβάνονται στο έργο, αναπτύχθηκε ειδική μεθοδολογία ανάδειξης και μέτρησης των διοικητικών εμποδίων, βασισμένη στις ευρωπαϊκές πρακτικές και κυριότερα στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής πραγματικότητας.

Ουσιώδη στοιχεία της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε αποτελούν:

- η κατάρτιση και επικαιροποίηση μιας συνεκτικής βάσης δεδομένων ρυθμιστικών εμποδίων
- η ανάπτυξη ενός πλέγματος κριτηρίων για την ανάδειξη των εμποδίων με σημαντική επίπτωση στην επιχειρηματικότητα
- η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας εκτίμησης του ρυθμιστικού κόστους προσαρμοσμένης στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής πραγματικότητας

Στις σελίδες που ακολουθούν εξειδικεύονται οι παραπάνω μεθοδολογικοί άξονες και αναλύεται το ευρύτερο πλαίσιο ενεργειών που υλοποιήθηκαν με αντικείμενο:

1. την καταγραφή των βασικών διεπαφών μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιας διοίκησης και το συσχετισμό τους με τις φάσεις του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης και για όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της,
2. τον εντοπισμό και την καταγραφή των κυριότερων προβληματικών περιοχών και ρυθμιστικών πεδίων στις σχέσεις επιχειρήσεων-δημόσιας διοίκησης
3. την ανάδειξη περιοχών στις οποίες εντοπίζεται σημαντικό ρυθμιστικό κόστος
4. την κατάρτιση συγκεκριμένων σχεδίων προτάσεων σε επιλεγμένες διαδρομές
5. τη συγκρότηση μικτών ομάδων εργασίας μεταξύ στελεχών επιχειρήσεων και της δημόσιας διοίκησης για την ανταλλαγή απόψεων επί των προτεινόμενων παρεμβάσεων
6. την προσαρμογή των τελικών προτεινόμενων παρεμβάσεων σε ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης.

Τέλος παρατίθεται αναλυτική λίστα συμμετεχόντων στο ειδικό θεματικό εργαστήριο με τίτλο «Υποβολή στοιχείων ενδο-ομιλικών συναλλαγών στα αρμόδιες αρχές» που πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή στελεχών της δημόσιας διοίκησης και των

επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών και εμπειρογνομώνων στο πλαίσιο εκδήλωσης που διοργάνωσε ο ΣΕΒ με θέμα: «**Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας Δρόμους για την Ανάπτυξη**», (Αθήνα, 11 Μαρτίου 2011) προκειμένου να διατυπωθούν προτάσεις για την εξεύρεση, με συναινετικό τρόπο, των βέλτιστων προτάσεων άρσης των συγκεκριμένων εμποδίων. Ειδικότερα:

1. Μεθοδολογία ανάδειξης ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων

1.1 Αρχική καταγραφή

Σημείο εκκίνησης του συστήματος που αναπτύσσεται αποτελεί η καταγραφή των διεπαφών που υφίστανται μεταξύ των επιχειρήσεων και της δημόσιας διοίκησης καθώς και των αντίστοιχων διαδρομών που απορρέουν από αυτές, τόσο κατά την άσκηση της δραστηριότητας των επιχειρήσεων όσο και κυριότερα κατά την άσκηση του κανονιστικού, ρυθμιστικού και ελεγκτικού ρόλου του κράτους.

Στόχος της καταγραφής είναι η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων συστηματικής και δομημένης πληροφόρησης για τις απαιτήσεις και εμπόδια που θέτει το ρυθμιστικό πλαίσιο στην επιχειρηματικότητα.

Η καταγραφή ανά διαδρομή περιλαμβάνει τους βασικούς εμπλεκόμενους φορείς (επιχειρήσεις, δημόσιο), το βασικό ρυθμιστικό πλαίσιο, τα βασικά στάδια της υποκείμενης διαδικασίας, αρχικές εκτιμήσεις για τις προβληματικές περιοχές, καθώς και άλλες πληροφορίες με ειδικά χαρακτηριστικά της κάθε διαδρομής.

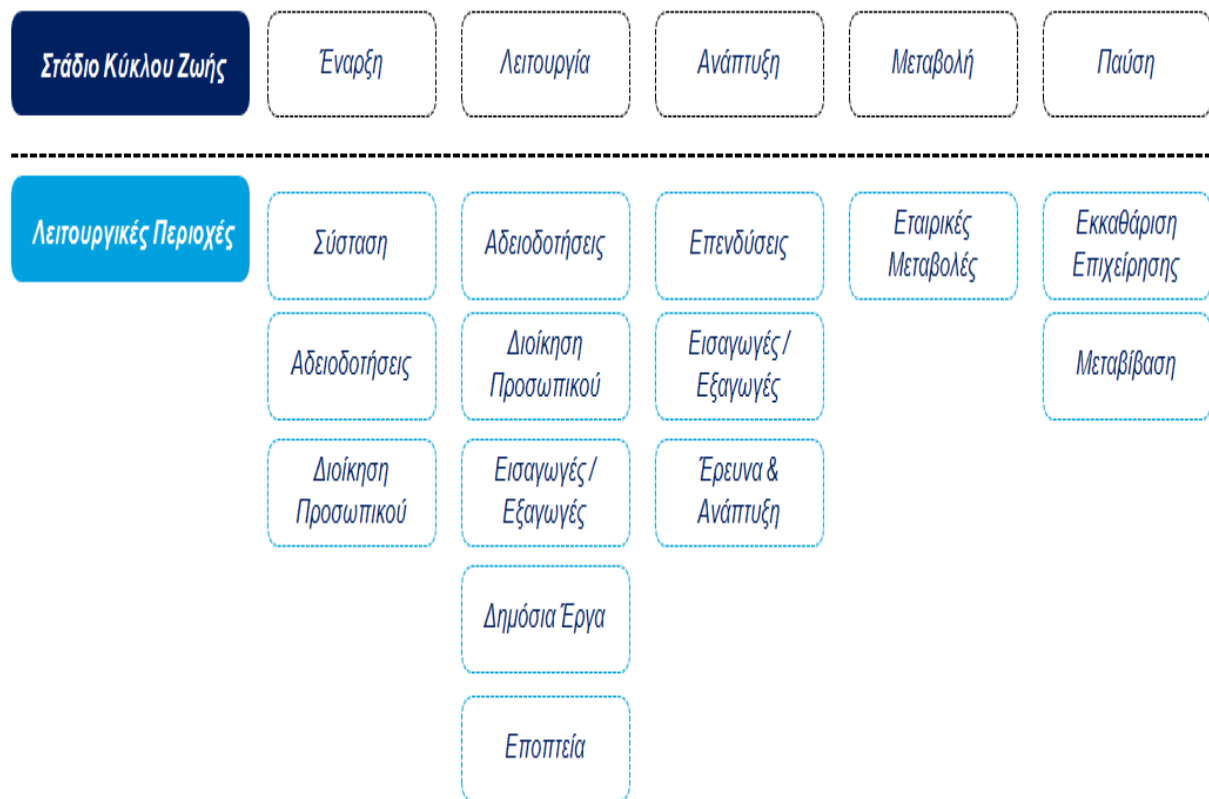
Σημειώνεται πως η μεθοδολογία καταγραφής των διαδρομών στη βάση δεδομένων εφαρμόζει τις αρχές μιας bottom - up προσέγγισης⁴ για την χαρτογράφηση των διοικητικών επιβαρύνσεων και εστιάζει στις διαδρομές και στο αντίστοιχο σύνολο διαδικασιών που παρουσιάζουν σημαντική επίπτωση στη λειτουργία των επιχειρήσεων και στην αναπτυξιακή προοπτική της οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε καταρτίστηκε κατά τρόπο τέτοιο ώστε να εντοπίζει και να καταγράφει πρωτίστως εκείνες τις διαδρομές οι παθογένειες και τα εμπόδια των οποίων παρεμποδίζουν σημαντικά την ανάπτυξη καθώς επιδρούν αρνητικά στη δυναμική των επιχειρήσεων και στις προσπάθειες τους για καινοτομία, εξωστρέφεια και βιώσιμη ανάπτυξη.

Ο σχεδιασμός της βάσης δεδομένων που πραγματοποιήθηκε με βάση τον κύκλο ζωής της επιχείρησης και τα μεγάλα πακέτα εργασιών που εκτελεί κατά τη λειτουργία της. Οι διαδρομές μεταξύ δημόσιας διοίκησης και επιχειρήσεων ομαδοποιούνται και συνδέονται με τις λειτουργικές περιοχές της επιχείρησης, οι οποίες εξειδικεύουν και συγκεκριμενοποιούν το κάθε διαφορετικό στάδιο του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης.

Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι λειτουργικές περιοχές οι οποίες

⁴ Εγχειρίδιο Χρήσης Μεθοδολογίας Μέτρησης Διοικητικών Βαρών – ΥΠΕΣΑΗΔ/ΓΓΔΔΗΔ (2010)

συγκροτούν κάθε διακριτό στάδιο του κύκλου ζωής της επιχείρησης και αποτυπώνουν τη δομή του συστήματος καταγραφής του ρυθμιστικού περιβάλλοντος της επιχειρηματικότητας που καταρτίστηκε:

Σημειώνεται ότι η παραπάνω προσέγγιση είναι εγγενώς δυναμική, προκειμένου να επιτρέψει την ενσωμάτωση τόσο επιπλέον λειτουργικών περιοχών όσο και επιπλέον διαδρομών, ώστε μέσα από μια διαδικασία διαρκούς επικαιροποίησης και εμπλουτισμού από τα μέλη της επιχειρηματικής κοινότητας αλλά και από στελέχη της δημόσιας διοίκησης να αποτυπωθεί το μέγιστο δυνατό σύνολο των διαδρομών με σημαντική επίπτωση στην επιχειρηματικότητα.

1.2. Εντοπισμός Διαδρομών που ενέχουν κρίσιμα διοικητικά και ρυθμιστικά εμπόδια: Πλέγμα κριτηρίων

Το σύνολο των διαδρομών και εμποδίων που καταγράφονται στη βάση δεδομένων αξιολογούνται με βάση συγκεκριμένο πλέγμα κριτηρίων και το αποτέλεσμα που προκύπτει αναδεικνύει το υποσύνολο των εμποδίων για τα οποία κρίνεται σκόπιμη η ανάληψη συγκεκριμένων διορθωτικών παρεμβάσεων. Στοιχεία του συστήματος αξιολόγησης που αναπτύχθηκε αποτελούν α) οι ευκαιρίες βελτίωσης, β) η επίδραση στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης και γενικότερα της ελληνικής οικονομίας και γ) ο βαθμός ωρίμανσης των προτεινόμενων παρεμβάσεων σε ευρωπαϊκό ή/και εθνικό επίπεδο. Ειδικότερα το πλέγμα των κριτηρίων που αναπτύχθηκε εξειδικεύεται ως εξής:

Κριτήρια Αξιολόγησης Διαδρομών και Εμποδίων

Κριτήριο	Εξειδίκευση
Κριτήρια ανάδειξης διαδρομών & εμποδίων που εμπεριέχουν ευκαιρίες βελτίωσης	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Βαθμός Αναγκαιότητας: Η εκτίμηση εάν η διαδρομή διατηρεί τη χρησιμότητά της και εάν υφίστανται ακόμα οι λόγοι για τους οποίους θεσπίστηκε, ελέγχοντας τις σχετικές επιπτώσεις σε θέματα δημόσιου συμφέροντος και επιχειρηματικότητας. ❖ Βαθμός Καταλληλότητας: Ελέγχεται εάν το θεσμικό πλαίσιο και ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται ανταποκρίνεται στις σημερινές συνθήκες, κατά πόσο υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις αντίστοιχες με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. ❖ Βαθμός Διαφάνειας: Εξετάζεται εάν η διαδρομή ενθαρρύνει φαινόμενα παρατυπιών και αδιαφάνειας (π.χ. μια διαδρομή πολύπλοκη, μη κωδικοποιημένη μέσω της οποίας διακυβεύονται συμφέροντα), όπως επίσης και το εύρος της διακριτικής ευχέρειας που υπάρχει σε αυτούς που τη διεκπεραιώνουν.
Κριτήρια ανάδειξης διαδρομών & εμποδίων με σημαντική επίπτωση στη βιωσιμότητα και οικονομική αποτελεσματικότητα της επιχείρησης	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Βαθμός Σημαντικότητας: Η εκτίμηση για την σχετική επίδοση των διαδρομών αναφορικά με τις υποκείμενες επιχειρήσεις σε μια σειρά από παραμέτρους όπως (α) το μέγεθος των υποκείμενων επιχειρήσεων, (β) η κλαδική συνεισφορά των υποκείμενων επιχειρήσεων στο ΑΕΠ, (γ) η αναπτυξιακή δυναμική του υποκείμενου κλάδου και (δ) η εξαγωγική δραστηριότητα. ❖ Επίδραση στην Καθημερινή Λειτουργία: Εξετάζεται ο βαθμός που η διαδρομή επιδρά στην καθημερινή λειτουργία του φορέα, είτε σε παραγωγικό είτε σε υποστηρικτικό επίπεδο. ❖ Στήριξη Αναπτυξιακών Προοπτικών: Ο βαθμός στον οποίο η υλοποίηση της συγκεκριμένης διαδρομής υποστηρίζει την αναπτυξιακή προοπτική της επιχείρησης, δηλαδή την επέκταση των υφιστάμενων ή την ενεργοποίηση νέων δραστηριοτήτων της. ❖ Ενίσχυση / Ενθάρρυνση Καινοτομίας: Ο βαθμός στον οποίο η υλοποίηση της συγκεκριμένης διαδρομής υποστηρίζει την έρευνα και ανάπτυξη στις επιχειρήσεις και συνεπώς δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την προώθηση καινοτόμων υπηρεσιών ή προϊόντων στην αγορά.
Κριτήρια ωρίμανσης που αφορούν το βαθμό στον οποίο έχουν ωριμάσει	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Αντικείμενο Διαβουλεύσεων σε Εθνικό ή Ευρωπαϊκό Επίπεδο: Η επισκόπηση του βαθμού στον οποίο η συγκεκριμένη διαδρομή αποτελεί ή αναμένεται να αποτελέσει άμεσα αντικείμενο διαβουλεύσεων για τη άρση των επιβαρύνσεων που επιφέρει.

Κριτήριο	Εξειδίκευση
παρεμβάσεις σε ευρωπαϊκό ή/και ελληνικό επίπεδο	

1.3. Μεθοδολογία εκτίμησης ρυθμιστικού κόστους

Η προσέγγιση του ΣΕΒ για την ανάλυση των ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα προϋποθέτει εξίσου τη συστηματική και επιστημονικά τεκμηριωμένη αποτίμηση των επιπτώσεών τους στην οικονομία. Δηλαδή την ανάλυση του κόστους των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά τη διεπαφή τους με τη δημόσια διοίκηση, στη βάση μιας διευρυμένης μεθοδολογίας αποτίμησης του ρυθμιστικού κόστους⁵ (διευρυμένη μεθοδολογία τους Μοντέλου Τυποποιημένου Κόστους). Σύμφωνα με τη μεθοδολογία αυτή (για την αναλυτική παρουσίαση της μεθοδολογίας που ακολουθείται βλέπετε το Παράρτημα) πραγματοποιούνται μετρήσεις ή προσεγγιστικές εκτιμήσεις (όπου δεν είναι εφικτή η μέτρηση) για το σύνολο των βασικών κατηγοριών κόστους που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο και υπολογίζεται με μεγαλύτερες ή μικρότερες αποκλίσεις το μέγεθος των επιπτώσεων που τα συγκεκριμένα εμπόδια προξενούν στην επιχείρηση αλλά και στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Η μέτρηση των διοικητικών βαρών πραγματοποιείται, στις περισσότερες πλέον χώρες του ΟΟΣΑ, με τη χρήση του Τυποποιημένου Μοντέλου Κόστους-TMK (Standard Cost Model). Το εργαλείο χαρακτηρίζεται από την οικονομική προσέγγιση της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων. Στόχος του είναι ο εντοπισμός όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από συγκεκριμένη νομοθεσία και οι οποίες καθιστούν το νόμο και τις διαδικασίες ιδιαίτερα επιβαρυντικές για τη λειτουργία της αγοράς και της οικονομίας.

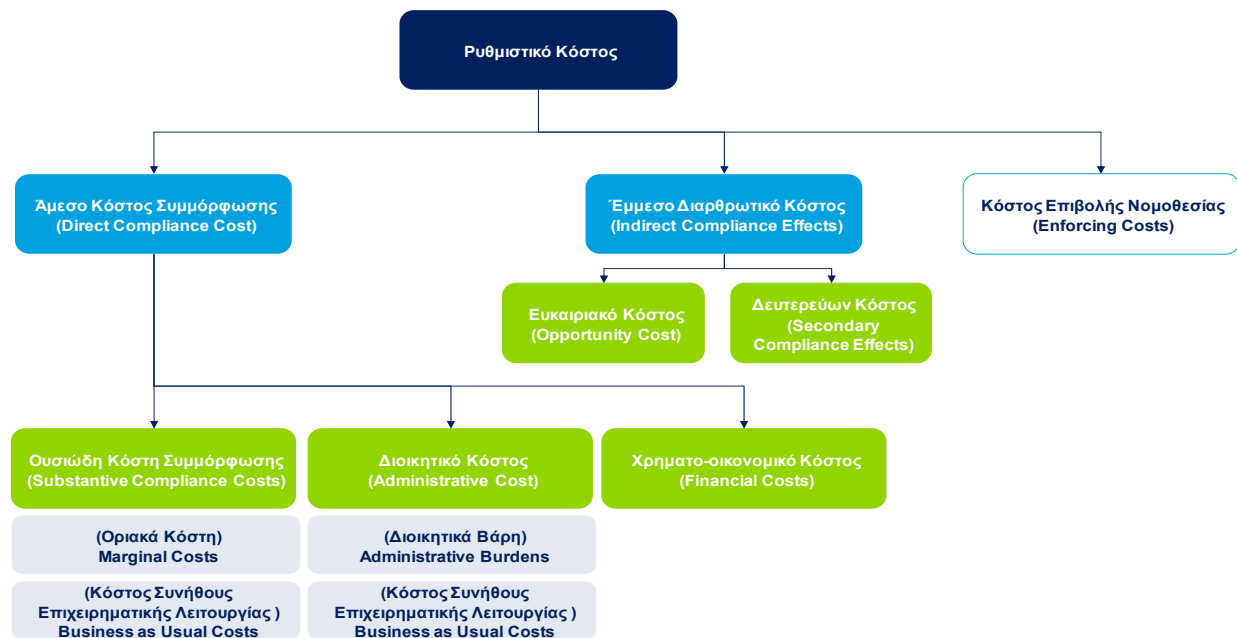
Το TMK δεν επιδιώκει την αξιολόγηση των στόχων της νομοθεσίας, είναι δηλαδή ένα πολιτικά “ουδέτερο” εργαλείο. Αντίθετα, επικεντρώνεται στη λειτουργικότητα και φιλικότητα της νομοθεσίας προς το χρήστη, με σκοπό να την καταστήσει περισσότερο ωφέλιμη ως προς τις συνέπειες που μπορεί να έχει για τη λειτουργία της αγοράς.

Παρόλα αυτά, **το Μοντέλο Τυποποιημένου Κόστους δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα διοικητικού βάρους, τα οποία αποτελούν μόνο τμήμα του συνολικού ρυθμιστικού κόστους που παράγει η νομοθεσία.**

⁵ Andre Nijssen, et. Al - “The Transaction Cost Perspective on Costs and Benefits of Government Regulation: Extending the Standard Cost Model”, (2009)

Στην παρούσα μελέτη η ανάλυση του κόστους των προβλημάτων και εμποδίων που ανακύπτουν κατά τη διεπαφή δημόσιας διοίκησης και επιχειρήσεων βασίζεται σε μια διευρυμένη έκδοση του Μοντέλου Τυποποιημένου Κόστους που περιλαμβάνει το σύνολο των βασικών κατηγοριών κόστους που δύναται να παραχθούν από το ρυθμιστικό πλαίσιο⁶ και δεν περιορίζεται στο διοικητικό βάρος.

Στο επόμενο σχήμα δίνεται μια διαγραμματική απεικόνιση των διαφορετικών κατηγοριών κόστους που πηγάζουν από τη νομοθεσία. Οι σχετικές δαπάνες αφορούν καταρχήν τις επιχειρήσεις, ενώ ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί και στο κόστος επιβολής για το δημόσιο, ιδιαίτερα εν μέσω της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας που επιβάλλει μείωση του κόστους λειτουργίας του δημοσίου μέσω αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου.

(A) Άμεσο Κόστος Συμμόρφωσης

(A1) Ουσιώδεις Κόστος Συμμόρφωσης

Μια επιχείρηση προκειμένου να συμμορφωθεί με τη νομοθεσία απαιτείται αρκετές φορές να επενδύσει άμεσα σε υποδομές (π.χ. σύστημα καταγραφής εκπομπής ρύπων, αγορά νέων μηχανημάτων ή συντήρηση υφιστάμενων) ή / και σε παραγωγικό κόστος (π.χ. αναδιοργάνωση αλυσίδας παραγωγής, συμμόρφωση σε οδηγίες για την ασφάλεια εργαζομένων, υποχρεώσεις για συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων πάνω σε νέες θεσπισμένες προδιαγραφές), ανάλογα με τις νομικές απαιτήσεις. Το κόστος αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως:

⁶ Andre Nijssen, et. Al - "The Transaction Cost Perspective on Costs and Benefits of Government Regulation: Extending the Standard Cost Model", (2009)

- Κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, όταν αφορά δαπάνες που η επιχείρηση θα έκανε, έστω και αν το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επέβαλε κάτι τέτοιο
- Οριακό κόστος, όταν αφορά δαπάνες που η επιχείρηση δεν θα έκανε αν το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επέβαλε κάτι τέτοιο

Εάν μια επιχείρηση προβεί σε κάποια επένδυση ή σε κάποιο σημαντικό κόστος το οποίο ενώ προκαλείται από το ρυθμιστικό πλαίσιο, ταυτόχρονα εξυπηρετεί και παράλληλες επιχειρησιακές ανάγκες, τότε μια συνδυασμένη προσέγγιση θα μπορούσε να καταναείμει το συγκεκριμένο κόστος σε «κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας» και «οριακό κόστος», με βάση εκτιμήσεις των διοικούντων της επιχείρησης. Ενδεικτικά:

Άμεσο Κόστος Συμμόρφωσης = [Μοναδιαίο Κόστος] Χ [Ποσότητα], όπου:

[Μοναδιαίο Κόστος] = το κόστος για την εκπαίδευση, εξοπλισμό ή άλλο έξοδο

[Ποσότητα] = Αριθμός Υποκείμενων Επιχειρήσεων Χ [Συχνότητα]

[Συχνότητα] = το πλήθος των ενεργειών εκπαίδευσης ή του απαιτούμενου εξοπλισμού

(A2) Διοικητικό Κόστος

Το διοικητικό κόστος ορίζονται οι δαπάνες τις οποίες πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις για να ανταποκριθούν στη νομική υποχρέωση της παροχής πληροφοριών στις δημόσιες αρχές ή στους ιδιωτικούς φορείς σχετικά με τη δραστηριότητα ή την παραγωγή τους. Το διοικητικό κόστος χωρίζεται σε:

- Διοικητικό βάρος που αφορά τις δαπάνες που δεν θα πραγματοποιούσαν οι επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι σχετικές νομικές διατάξεις.
- Κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας όταν αφορά δαπάνες που η επιχείρηση θα έκανε, έστω και αν το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επέβαλε κάτι τέτοιο

Το διοικητικό βάρος (κόστος γραφειοκρατίας) αποτελεί μέρος του διοικητικού κόστους και αφορά τις δαπάνες που δεν θα πραγματοποιούσαν οι επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι σχετικές νομικές διατάξεις. Ενδεικτικά:

Κόστος Διοικητικής Δραστηριότητας = [Τιμή] Χ [Ποσότητα] όπου:

[Τιμή] = κόστος εργατοώρας Χ χρόνος που χρειάζεται για να γίνει η δραστηριότητα

[Ποσότητα] = αριθμός υποκείμενων επιχειρήσεων Χ συχνότητα εκπλήρωσης της δραστηριότητας εντός του χρόνου μέτρησης.

Το κόστος εργατοώρας διακρίνεται με τη σειρά του σε δύο είδη. Το εσωτερικό αφορά στο κόστος εργατοώρας ενός υπαλλήλου της επιχείρησης για να εκτελέσει τη δραστηριότητα και περιλαμβάνει (α) το μισθολογικό κόστος εργασίας, (β) το μη μισθολογικό κόστος εργασίας και (γ) υλικά και γενικά έξοδα (κόστος αγοράς υλικών που είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση, είτε κόστος χρήσης των υποδομών της επιχείρησης για τη συμμόρφωση). Το εξωτερικό αφορά στο ωριαίο κόστος ενός επαγγελματία τον οποίο έχει προσλάβει η

επιχείρηση για να πραγματοποιήσει τη δραστηριότητα (outsourcing).

Το κόστος των επιχειρήσεων οι οποίες απαιτείται να παρέχουν πληροφόρηση στο δημόσιο (συμπεριλαμβάνει και το κόστος για την διευκόλυνση του δημοσίου στην παρακολούθηση της συναλλαγής), αποτελεί όμως μέρος του συνολικού κόστους.

Το σύνολο του Διοικητικού Κόστους ανά ρύθμιση είναι το σύνολο του κόστους κάθε Υποχρέωσης Πληροφόρησης, το οποίο με τη σειρά του είναι το κόστος των Διοικητικών Δραστηριοτήτων που τις απαρτίζουν⁷.

(A3) Χρηματοοικονομικό Κόστος

Οι επιχειρήσεις σε αρκετές περιπτώσεις υποχρεώνονται στην απευθείας καταβολή συγκεκριμένου αντιτίμου (financial cost), για παράδειγμα για την παροχή αδειών, το οποίο αποτελεί και αυτό μέρος του κόστους της νομοθεσίας. Στοιχεία για τη συγκεκριμένη κατηγορία κόστους είναι άμεσα διαθέσιμα στο Κράτος, καθώς τα συγκεκριμένα έσοδα προκύπτουν άμεσα από την πορεία υλοποίησης του προϋπολογισμού και συνεπώς, η μέτρησή τους δεν αποτελεί ουσιαστική καινοτομία στο πλαίσιο μελετών για την εκτίμηση των διοικητικών επιβαρύνσεων. Για το λόγο αυτό, συμπεριλαμβάνεται κυρίως για τις περιπτώσεις όπου μπορεί να δημιουργήσει σημαντική δυναμική για την διαφοροποίησή του ή την αποτελεσματικότερη αξιοποίησή του. Το ετήσιο κόστος που προκύπτει από το άμεσο χρηματοοικονομικό κόστος μπορεί να εκτιμηθεί ως εξής:

Ετήσιο Άμεσο Χρημ/κο Κόστος = [Μοναδιαίο Κόστος] Χ [Ποσότητα], όπου:

[Μοναδιαίο Κόστος] = το κόστος για την άδεια / συνδρομή / εισφορά

[Ποσότητα] = Αριθμός Υποκειμένων Επιχειρήσεων Χ [Συχνότητα]

[Συχνότητα] = Ο απαιτούμενος αριθμός φορών που η συγκεκριμένη άδεια / συνδρομή / εισφορά πρέπει να πληρωθεί σε ένα έτος

(B) Έμμεσο Κόστος Συμμόρφωσης

Η εφαρμογή της νομοθεσίας γεννά έμμεσα κόστη που προκύπτουν τόσο από τις αλλαγές που δημιουργούνται στις δομές τις αγορές, όσο και σε καταναλωτικές συνήθειες. Τέτοιες ρυθμίσεις μπορεί να δημιουργήσουν εμπόδια στην επιχειρηματικότητα και στην καινοτομία, να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό και να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για ευκαιριακό κόστος. Το κόστος αυτό προκύπτει όταν η ρύθμιση επηρεάζει τις δομές της αγοράς ή τα πρότυπα κατανάλωσης.

Αποτέλεσμα αυτών των περιορισμών εισόδου, είναι πως μπορεί να δημιουργούνται σημαντικά κόστη που σχετίζονται με εμπόδια στη καινοτομία, μειωμένες επιλογές και

⁷ Η μέτρηση του διοικητικού βάρους βασίζεται στο Εγχειρίδιο Χρήσης Μεθοδολογίας Μέτρησης Διοικητικών Βαρών του ΥΠΕΣΑΗΔ/ΓΓΔΔΗΔ (2010)

ποιότητα για τους καταναλωτές και υψηλότερες τιμές. Το κόστος αυτό είναι αρκετά δύσκολο να υπολογιστεί, παρόλα αυτά, κάποια κόστη ευκαιρίας μπορούν να προσεγγιστούν, όπως το κόστος που προκύπτει από ενδεχόμενες καθυστερήσεις της δημόσιας διοίκησης.

Σε περίπτωση που υπάρχουν καθυστερήσεις στις συναλλαγές με το δημόσιο δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για απώλεια εισοδήματος. Για παράδειγμα, η δέσμευση κεφαλαίων σε μια επιχείρηση από καθυστέρηση στην έκδοση έγκρισης λειτουργίας από το δημόσιο ουσιαστικά αναγκάζει την επιχείρηση να απολέσει έσοδα που αντιστοιχούν στην περίοδο της καθυστέρησης (ευκαιριακό κόστος). Ένας ενδεικτικός τρόπος για τον υπολογισμό του κόστους αναμονής μπορεί να είναι:

Έμμεσο Κόστος = [Μοναδιαίο Κόστος] Χ [Ποσότητα], όπου:

[Μοναδιαίο Κόστος] = το ετήσιο κεφαλαιακό κόστος προς έγκριση Χ εκτίμηση του ποσοστού δανειοδότησης / εκταμίευσης Χ ετήσιο επιτόκιο / 365

[Ποσότητα] = Μέση καθυστέρηση (σε μέρες) για την εκκαθάριση ή την απόφασης έγκρισης.

(Γ) Κόστος Επιβολής Νομοθεσίας

Επιπλέον, πολλές επιχειρήσεις δεν συμμορφώνονται με το κανονιστικό πλαίσιο, γεγονός που έχει ιδιαίτερες επιπτώσεις στην επιχειρηματικότητα και τον ανταγωνισμό, όπως για παράδειγμα η μη συμμόρφωση με τους κανόνες επισήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην χώρα μας (CE). Η παρακολούθηση συνεπώς της συμμόρφωσης από τη μεριά του Κράτους δημιουργεί κόστη για το Δημόσιο μέσω των μηχανισμών που δημιουργεί και συντηρεί για την εκπλήρωση των στόχων της νομοθεσίας. Μια ουσιαστικά αποτελεσματική ρύθμιση κρίνεται ότι είναι αυτή η οποία ελαχιστοποιεί το σύνολο του ρυθμιστικού κόστους, δηλαδή του κόστους για την επιχείρηση (κόστος συμμόρφωσης και διοικητικό βάρος), αλλά και του κόστους για το δημόσιο (κόστος επιβολής νομοθεσίας).

Σημειώνεται ότι με βάση τη θεωρία του κόστους συναλλαγών (Principal / Agent relationship), όπου βασίζεται στην βέλτιστη ισορροπία κόστους των επιχειρήσεων (agent) και του δημοσίου (principal), αναδεικνύονται τρία είδη κόστους.

- Το κόστος παρακολούθησης (monitoring cost) που αφορά τις δαπάνες για το Κράτος προκειμένου να παρακολουθήσει την υλοποίηση των στόχων των ρυθμίσεων, αλλά και να συντηρήσει το μηχανισμό παρακολούθησης για την συμμόρφωση των επιχειρήσεων
- Το κόστος σύνδεσης (bonding cost) που αφορά τις δαπάνες των επιχειρήσεων για την συμμόρφωση με τους κανόνες της ρύθμισης. Το κόστος σύνδεσης χωρίζεται (α) στο εσωτερικό κόστος που δεν θεωρείται ούτε διοικητικό βάρος, ούτε οριακό σημαντικό κόστος συμμόρφωσης και (β) στο εξωτερικό κόστος που χωρίζεται σε (α) διοικητικό βάρος και (β) οριακό σημαντικό κόστος συμμόρφωσης.

- Το Κοινωνικό κόστος από την μη πλήρη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο

Η νομοθεσία δεν αποτελεί όχληση και βάρος για τις επιχειρήσεις. Έχει συγκεκριμένο σκοπό ο οποίος δημιουργεί οφέλη για την κοινωνία και την επιχειρηματικότητα. Η κατάλληλη και αποτελεσματική νομοθεσία ως προς το σκοπό που πρέπει να επιτευχθεί, είναι αυτή που εξασφαλίζει την καλύτερη συσχέτιση μεταξύ ωφελειών και κόστους, ώστε το καθαρό αποτέλεσμα να είναι θετικό και το μέγιστο δυνατό.

Αν και τα κόστη της νομοθεσίας μπορούν να εκτιμηθούν με βάση τα παραπάνω, δεν υπάρχει συγκεκριμένη μεθοδολογία η οποία να εξασφαλίζει μια συνεκτική προσέγγιση για την εκτίμηση των σχετικών ωφελειών. Αυτά μπορούν να προκύψουν στο πλαίσιο διευρυσμένων μελετών και αναλύσεων (μελέτες κόστους / οφέλους, αναλύσεις επιπτώσεων, κτλ), αξιολογώντας παράλληλα παραμέτρους όπως η δημιουργία καλής φήμης (λόγω της συμμόρφωσης) και η δημιουργία εσωτερικών κινήτρων για συμμόρφωση των επιχειρήσεων.

Ο παρακάτω πίνακας δίνει μια συνολική επισκόπηση των διαφορετικών κατηγοριών κόστους που δύνανται να προκύψουν από τις κανονιστικές ρυθμίσεις.

Πίνακας Συσχέτισης του Συνολικού Κόστους Συναλλαγών με το ΤΜΚ

Μοντέλο Τυποποιημένου Κόστους	Κόστος Συναλλαγών	Κόστη Παρακολούθησης (Monitoring Costs)	Κόστη Σύνδεσης (Bonding Costs) Internal Costs	Κόστη Σύνδεσης (Bonding Costs) External Costs	Κοινωνικές Απώλειες (Residual Losses)
Κόστη για το Δημόσιο (Enforcing Costs)		✓			
Ουσιαστικά Κόστη Συμμόρφωσης (Substantive Compliance Costs) Business as Usual Costs			✓		
Ουσιαστικά Κόστη Συμμόρφωσης (Substantive Compliance Costs) Marginal Costs	X			✓	
Χρηματο-οικονομικό Κόστος (Financial Costs)				✓	
Διοικητικά Κόστη (Administrative Costs)			✓		
Διοικητικά Βάρη (Administrative Burdens)				✓	
Κόστος μερικής Συμμόρφωσης (Cost of Inefficient Compliance)	X				✓
Δευτερεύον Κόστος (Secondary Compliance Effects)	X				✓

- ✓ Αφορούν Κόστη τα οποία δεν αποτελούν προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις
- ✓ Αφορούν Κόστη με σημαντική προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις
- ✓ Αφορούν σημαντικές κατηγορίες ρυθμιστικού κόστους που είναι ιδιαίτερα δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν
- X Δεν περιλαμβάνεται στο Μοντέλο Τυποποιημένου Κόστους

Η διαφοροποίηση μεταξύ της μερικής και της πλήρους συμμόρφωσης δεν αποτελεί δεσμευτικού χαρακτήρα επιλογή. Αν και στις περισσότερες περιπτώσεις ακολουθείται η επιλογή της πλήρους συμμόρφωσης, σε αρκετές περιπτώσεις ίσως κριθεί αναγκαία η υιοθέτηση της επιλογής της μερικής συμμόρφωσης για την ανάδειξη του ίδιου του προβλήματος της μη συμμόρφωσης και του κόστους παρακολούθησης εφαρμογής των σχετικών ρυθμίσεων από το δημόσιο (π.χ. για περιπτώσεις όπου κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλή προσαρμογή από τις επιχειρήσεις στις απαιτήσεις της ρύθμισης).

Σε κάθε περίπτωση, η μεθοδολογία που εφαρμόζεται βασίζεται στην **αρχή της**

αναλογικότητας ακολουθώντας για κάθε σχετική ενέργεια τα στάδια ελέγχου:

- της **καταλληλότητας** (δηλαδή να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα),
- της **αναγκαιότητας** (εστίαση σε ότι είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος), και
- της **συνάφειας μέσου προς το σκοπό** (ώστε να υφίσταται μία εύλογη σχέση).

2. Εργαστήριο στελεχών «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στις συναλλαγές»: Συμμετέχοντες

Εκδήλωση του ΣΕΒ με θέμα:

«Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας Δρόμους για την Ανάπτυξη» Παρασκευή 11 Μαρτίου 2011 – Ξενοδοχείο Royal Olympic Athens

Συντονιστής: **Δεσούπρης Αντώνης**, Partner Tax & Legal Services, P.W.C. - BUSINESS SOLUTIONS A.E.

Εισηγητής/ **Πηλιγκου Ευτυχία**, Διευθύντρια Φορολογικών Υπηρεσιών, DELOITTE BUSINESS SOLUTIONS

Rapporteur: SOLUTIONS

Συζητητές: **Δασκαλάκης Παντελής**, Διευθυντής Διεύθυνσης Φορολογίας Εισοδήματος, Γενική Γραμματεία Φορολογικών & Τελωνειακών Θεμάτων, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Δελημάρη Αγγελική, Tax Manager, OTE

Δελημπασης Παναγιώτης, Τμηματάρχης Κοστολόγησης και Κλαδικών Ερευνών Βιομηχανικών Προϊόντων και Φαρμάκων της Υπηρεσίας Ελέγχων Αγοράς, Ειδική Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Δικαίος Γρηγόριος, Οικονομικός Διευθυντής Τομέα Ελλάδος, TITAN AE ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

Ιωάννου Ευσταθία, Ειδικός Συνεργάτης Γενικού Γραμματέα Εμπορίου, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Καλαφατάς Ιωάννης, Group Financial Controller, ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ ΑΕ – Όμιλος Επιχειρήσεων

Καραμανωλάκης Γιώργος, Οικονομικός Διευθυντής, ERICSSON ΕΛΛΑΣ Α.Ε.

Κυριαζής Χάρης, Αντιπρόεδρος ΣΕΒ • Partner, P.W.C. - BUSINESS SOLUTIONS A.E.

Κώστας Σταύρος, Μέλος ΔΣ & Πρόεδρος Φορολογικής Επιτροπής, ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

Μωραϊτάκης Κωνσταντίνος, Οικονομικός Διευθυντής, PFIZER HELLAS A.E.

Ξυδιάς Νίκος, Οικονομικός Διευθυντής, GlaxoSmithKleine

Οικονόμου Χριστίνα, Global Mobility Manager, COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.

Παπαγεωργακόπουλος Γεώργιος, Ειδικός Συνεργάτης Γενικού Γραμματέα Εμπορίου, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Παπαδόπουλος Κώστας, Οικονομικός Διευθυντής, KRAFT FOODS HELLAS

Παπαθανασόπουλος Γεώργιος, Head of Tax Alpha Bank Group, ALPHA BANK A.E.

Χαραλαμπόπουλος Χαράλαμπος, Αναπληρωτής Διευθυντής, Διεύθυνση Λογιστικού & Φορολογίας, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Χατζηανδρέου Αλέξανδρος, Τμηματάρχης Κοστολόγησης και Κλαδικών Ερευνών Τροφίμων και Ποτών της Υπηρεσίας Ελέγχων Αγοράς, Ειδική Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Χατζηδάκης Κωνσταντίνος, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Κοστολόγησης και Έρευνας Αγοράς της Υπηρεσίας Ελέγχων Αγοράς, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Χριστοδουλάκης Ιωάννης, Group Controller, S&B Βιομηχανικά Ορυκτά A.E.

Ψύλλα Μαίρη, Partner, P.W.C. - BUSINESS SOLUTIONS A.E.

Απρίλιος 2011

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΧΩΡΙΣ ΕΜΠΟΔΙΑ**